

Räddningsväsendets tjänster i Österbottens velfärdsområde 2024

Regionförvaltningsverkets
expertbedömning

Jari Valtanen

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Ansvarsområdet för räddningsväsendet och beredskapen

Räddningsväsendets tjänster i Österbottens välfärdsområde 2024

21.10.2025

Jari Valtanen

Regionförvaltningsverkens publikationer 324/2025

ISSN-2343-3132

ISBN-978-952-65849-1-1

Vasa

2025

Tekijät Jari Valtanen		Julkaisuaika lokakuu 2025	
		Toimeksiantaja(t) -	
		Toimielimen asettamispäivä -	
Julkaisunnimi Pelastustoimen palvelut Pohjanmaan hyvinvointialueella 2024			
Tiivistelmä			
Onnettomuuksien ehkäisyn palveluissa havaittiin puutteita lähinnä palontutkinnan osalta. Puutteet koskivat erityisesti vakavia henkilö- ja omaisuusvahinkoja aiheuttaneiden palontutkintojen määrää ja laatua. Tähän on vaikuttanut muun muassa henkilöstöresurssien rajallisuus sekä osaaminen ja koulutus. Henkilöstöresurssien rajallisuus on vaikuttanut myös valvontatehtävien hoitamiseen. Pelastustoiminnan palvelujen osalta arvioinnissa esiin nousivat puutteet ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteiden saavuttamisessa kolmessa riskiluokan I riskiruudussa. Lisäksi alueen haasteena pelastustoiminnan osalta on savu-, kemikaali- ja vesisukeltajien määrä, joka koskee erityisesti sivutoimista ja sopimushenkilöstöä. Tämä voi osaltaan heikentää pelastustoiminnan palvelujen saatavuutta jossain määrin alueella. Pelastustoimintaa koskevissa suunnitelmissa ei havaittu merkittäviä puutteita. Suunnitelmien osalta on kuitenkin tunnistettu tarvetta tarkastella suunnitelmien ajan tasaisuutta sekä yhteensopivuutta muiden suunnitelmien kanssa. Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnassa ei havaittu puutteita. Vapaaehtoisten saatavuus on toistaiseksi ollut hyvä. Pelastustoimen vapaaehtoisten käyttöä pelastustoimen palvelujen tuottamisessa tulee seurata ja arvioida erityisesti osaamisen ja toimintakyvyn osalta. Väestönsuojelun palveluissa havaittiin puutteita kautta linjan. Keskeisenä kehitystarpeena on saattaa väestönsuojelun palveluihin liittyvät tehtävät lainsäädännön edellyttämälle tasolle. Pelastustoimen suunnitellut investoinnit arvioitiin tarpeellisiksi. Vaikutusten arvioitiin olevan positiivisia pelastustoimen palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen, laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen sekä palvelujen saatavuuteen koko pelastustoimen alueella.			
Asiasanat Pelastustoimi Asiantuntija-arvio Palvelutaso Hyvinvointialue			
ISSN (painettu) xxxx-xxxx	ISBN (painettu) xxxx-xxxx	ISSN (verkkojulkaisu) 2343-3132	ISBN (verkkojulkaisu) 978-952-65849-1-1
Kokonaissivumäärä 64		Kieli ruotsi	Hinta -
Julkaisija Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto		Paino -	

Sammanställd av Jari Valtanen		Utgivningsdatum 21.10.2025	
		Uppdragsgivare -	
		Datum för tillsättandet av organet -	
Publikationens titel Räddningsväsendets tjänster i Österbottens välfärdsområde 2024			
Referat Brister i räddningsverkets tjänster för förebyggande av olyckor upptäcktes främst gällande brandutredning. Bristerna gällde särskilt mängden och kvaliteten av brandutredningar av bränder som orsakat allvarliga person- och egendomsskador. Bland annat begränsade personalresurser samt kompetens och utbildning har påverkat detta. Begränsade personalresurser har även påverkat skötseln av tillsynsuppgifterna. Beträffande räddningsverksamhetens tjänster framkom i bedömningen brister i hur första enhetens mål för aktionsberedskapstiden uppnåddes i tre riskrutor i riskklass I. En ytterligare utmaning för räddningsverksamheten i regionen är antalet rökdykare, kemikaliedykare och vattendykare, som särskilt gäller personal i bisyssla och avtalspersonal. Detta kan för sin del i viss mån försämra tillgången till räddningsverksamhetens tjänster i området. Inga betydande brister upptäcktes i planerna för räddningsverksamheten. När det gäller planerna har man emellertid identifierat ett behov att granska hur aktuella planerna är och hur förenliga de är med andra planer. Inga brister upptäcktes i räddningsväsendets frivilligverksamhet. Tillgången till frivilliga har hittills varit god. Användningen av frivilliga inom räddningsväsendet för produktionen av räddningsväsendets tjänster ska följas upp och bedömas särskilt med tanke på kompetens och funktionsförmåga. Genomgående brister upptäcktes inom befolkningsskyddstjänsterna. Ett centralt utvecklingsbehov är att höja uppgifterna som hänför sig till befolkningsskyddstjänsterna till den nivå som lagstiftningen förutsätter. Räddningsväsendets planerade investeringar bedömdes vara nödvändiga. Verkningarna bedömdes vara positiva för en jämlik tillgång till räddningsväsendets tjänster, kvaliteten och kostnadseffektiviteten samt tillgången till tjänster i hela räddningsväsendets område.			
Ämnesord Räddningsväsendet Expertbedömning Servicenivå Välfärdsområde			
ISSN (tryckt) xxxx-xxxx		ISBN (tryckt) xxxx-xxxx	
ISSN (webbpublikation) 2343-3132		ISBN (webbpublikation) 978-952-65849-1-1	
Sidantal 64		Språk svenska	
Pris -			
Utgivare Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland		Tryckeri -	

Innehållsförteckning

1	Tjänster för förebyggande av olyckor	7
2	Räddningsverksamhetens tjänster	19
3	Planer för räddningsverksamheten	38
4	Frivilligarbete inom räddningsväsendet	42
5	Befolkningsskyddstjänster	46
6	Kvaliteten på räddningsväsendets tjänster och behovet av att utveckla dem	53
7	Räddningsväsendets investeringsbehov och verkningar	59
8	Metoder och kvalitetsrapport	62
9	Källor och bakgrundsmaterial som använts i bedömningen	63

Till läsaren

Regionförvaltningsverket bereder i enlighet med 14 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021) årligen välfärdsområdesvisa expertbedömningar inom sitt område för att bedöma om servicenivån och finansieringsnivån inom räddningsväsendet är på tillräcklig nivå. I expertbedömningen granskas och bedöms räddningsväsendets servicenivå enligt uppgift, behovet av räddningsväsendets tjänster, hur tillgången till och kvaliteten på tjänsterna utvecklats och den uppskattade framtida utvecklingen när det gäller detta samt behovet och inverkan av investeringar.

Expertbedömningarna lämnas till inrikesministeriet och offentliggörs i det allmänna datanätet. Expertbedömningarna har en väsentlig ställning i inrikesministeriets, finansministeriets och välfärdsområdenas årliga förhandlingar.

Från och med början av 2023 ansvarar 21 välfärdsområden och Helsingfors stad för att ordna räddningsväsendet. I bedömningarna som utarbetas 2025 granskas räddningsväsendets tjänster och deras nivå enligt innehållet som fastställs i inrikesministeriets förordning om välfärdsområdets tillsyns- och bedömningsskyldighet samt om regionförvaltningsverkets expertbedömning (21.12.2022/1213).

Den huvudsakliga informationskällan för bedömningen är välfärdsområdenas årliga redogörelser. I bedömningen används dessutom annan information som framkommit i tillsynsarbetet, till exempel klagomålsbeslut och förelägganden om att avhjälpa brister. I bedömningen används även information från välfärdsområdets egenkontroll, centrala dokument som fastställer verksamheten, så som servicenivåbeslut samt Pronto-statistik (räddningsväsendets resurs- och olycksstatistik).

Expertbedömningarna ger strukturerad information om centrala delområden inom ordnandet av räddningsväsendets tjänster till regionala och nationella beslutsfattare, tjänsteinnehavare och experter. Bedömningarna stöder också planeringen av välfärdsområdenas verksamhet.

Vi tackar kontaktpersoner och experter vid Österbottens välfärdsområde för ett gott samarbete och en bra insats för bedömningshelheten.

1 Tjänster för förebyggande av olyckor

Tjänster för förebyggande av olyckor som hör till räddningsväsendet omfattar

- styrning, rådgivning och säkerhetskommunikation
- brandutredning
- samarbete för att förebygga olyckor
- uppföljning av utvecklingen i fråga om olyckor
- tillsyn över att de uppgifter som hör till förebyggandet och övervakningen av olyckor som välfärdsområdena sköter i samverkan sköts på ett ändamålsenligt sätt
- tillsynsuppgifter
- beredskapsplaner.

I detta kapitel bedöms behovet av, tillgången till och utvecklingsbehovet av tjänster för förebyggande av olyckor.

1.1 Styrning, rådgivning och säkerhetskommunikation

Styrning som hör till räddningsväsendet är bland annat

- styrning av byggande, uppgörande av räddningsplaner och uppgörande av utredningar om utrymningssäkerheten samt myndighetens bedömningsförfarande
- stöd för egen beredskap
- styrning av underhållet av utrustning och anordningar inom räddningsväsendet.

Rådgivning som hör till räddningsväsendet är bland annat rådgivningstjänster per telefon och e-post. Säkerhetskommunikation är bland annat offentliga tillställningar, säkerhetsutbildning, kommunikation i sociala medier och mediekommunikation.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse grundar sig styrningen och rådgivningen på en kontinuerlig bedömning av riskerna i verksamhetsmiljön. Enligt räddningsverkets bedömning motsvarar styrningen och rådgivningen kundernas behov och är till sin natur snabb och effektiv. Räddningsverket har aktivt deltagit bland annat i planerade fabriksinvesteringar. Under 2024 har företagen emellertid inte gjort några investeringar.

Årsplanen för säkerhetskommunikationen grundar sig på en riskanalys där de centrala målgrupperna för säkerhetskommunikationen har identifierats.

Målgrupperna i regionen, till exempel de som går i grundläggande utbildning och personer med särskilda behov, väljs utgående från säkerhetskommunikationens genomslagskraft och riksomfattande teman och prioriteringar. Utvecklingsbehoven presenteras i servicenivåbeslutet.

När det gäller säkerhetskommunikationen var räddningsverket på riksomfattande medelnivå 2024.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet¹ hänförs till tjänsterna för förebyggande av olyckor totalt 23 årsverken utöver ledningen. Av dessa är 14 årsverken inom resultatområdet för förebyggande av olyckor och 9 årsverken inom ansvarsområdet för räddningsväsendet och beredskapen. I servicenivåbeslutet har antalet årsverken inte specificerats närmare i fråga om handledning och rådgivning eller säkerhetskommunikation. De centrala målgrupperna för säkerhetskommunikationen och säkerhetsutbildningen, de metoder som används och prioriteringarna i fråga om innehållet fastställs i den årliga planen för förebyggande av olyckor, där det också bestäms hur tjänsterna ska riktas årligen. För handledning och rådgivning har räddningsverket en jourhavande brandinspektör som står till tjänst vardagar kl. 9–15. På räddningsverkets webbplats finns dessutom väsentliga anvisningar, anmälningsskanaler och kontaktuppgifter med tanke på styrning, rådgivning och säkerhetskommunikation.

Som kvalitetsmässiga mål fastställs i servicenivåbeslutet att tjänsterna för förebyggande av olyckor ska motsvara behovet, att responsen som samlas in av kunderna ska vara berömvärd eller i snitt över tre på en femstegsskala och att kunderna ska behandlas på ett ändamålsenligt sätt då de tar kontakt. Räddningsverket verkar i en tvåspråkig region och erbjuder tjänsterna både på finska och svenska.

Enligt statistik från PRONTO-systemet ordnade Österbottens räddningsverk år 2024 totalt 194 evenemang med anknytning till säkerhetskommunikation där 23 708 personer deltog. Antalet deltagare vid evenemangen motsvarar 13 procent av antalet invånare i välfärdsområdet. Evenemangen för säkerhetskommunikation indelades i upplysningskampanjer (36), mässor eller andra evenemang för allmänheten (51), säkerhetsrådgivning (43) samt säkerhetsutbildning (64). På riksnivå deltog i snitt 13 % av invånarna i området i säkerhetskommunikation.

I tabell 1 ses det procentuella antalet av det totala antalet personer som deltog i säkerhetskommunikationsevenemang som deltog i respektive säkerhetskommunikationsevenemang samt en jämförelse med året innan och de riksomfattande genomsnitten.

Tabell 1: Säkerhetskommunikationen i Österbotten år 2024.²

Säkerhetskommunikation Österbotten		Föregående år	Riksomfattande medelvärde 2024
Antal evenemang (*st./1000 invånare)	194 st. (*1,1)	256 st. (*1,5)	(*1,5)
Deltagare, andel av befolkningen	13 % (23 708 personer)	14 % (24 099 personer)	13 %

¹ Österbotten välfärdsområdes beslut om räddningsväsendets servicenivå för åren 2024–2026.

² Räddningsväsendets åtgärdsstatistik PRONTO, uppgifterna hämtade 6.2.2025.

Deltagarnas andel enligt typ av evenemang			
Upplysningskampanjer	23 %	22 %	13 %
Mässor eller andra publikevenemang	51 %	55 %	56 %
Säkerhetsrådgivning	14 %	8 %	6 %
Säkerhetsutbildning	12 %	15 %	25 %

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av handledning och rådgivning samt tjänster inom säkerhetskommunikation har identifierats i servicenivåbeslutet och i välfärdsområdets årliga redogörelse. Det upptäcktes inga brister i tillgången till handledning och rådgivning eller säkerhetskommunikationen. Utfallet av säkerhetskommunikationen är på en genomsnittlig nivå vid jämförelse på riksnivå. Säkerhetskommunikationen är mångsidig och grundar sig på en analys av riskerna och beaktar de språkliga särdragen i området.

Det ordnades en aning färre säkerhetskommunikationsevenemang än året innan och även antalet deltagare i evenemangen och utbildningarna blev något färre än året innan. Ett utvecklingsbehov är att målmedvetet fortsätta minska antalet olyckor och vidta åtgärder för att halvera antalet bränder före 2030.

1.2 Brandutredning

Målet med brandutredningar är att förebygga motsvarande olyckor och begränsa skadorna samt att utveckla räddningsverksamheten och aktionsberedskapen. Vid brandutredningar bedöms orsaken till eldsvådan och utreds de faktorer som påverkat antändningen och spridningen av branden, de skador som branden har orsakat och räddningsverksamhetens förlopp. Brandutredningarna indelas vanligen i nivåerna 1–3³.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse fastställdes räddningsverkets nya anvisningar för brandutredningen i december 2024 och under 2024 har man ännu inte åstadkommit något betydande inom brandutredningen. Enligt redogörelsen behöver brandutredningen fortsättningsvis utvecklas mycket bland annat med tanke på brandutredningsgruppens verksamhet, organisation och sammansättning. Vidare kräver brandutredningen utbildning och utrustning av personalen.

I jämförelse med andra välfärdsområden hör Österbotten enligt egen bedömning till den sämst presterande tredjedelen.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet gör räddningsverket brandutredningar i den omfattning som lagen och den interna anvisningen för brandutredning förutsätter. Inom

³ Räddningsverkens handbok för brandutredning (2014), s. 11–12.

resultatområdet för räddningsverksamheten och beredskapen har det reserverats nio årsverken för tillsyn, handledning, rådgivning samt säkerhetskommunikation och brandutredning. I servicenivåbeslutet har antalet årsverken inte specificerats närmare i fråga om brandutredningen.

Enligt servicenivåbeslutet har beslutats att en brandutredning på basnivå, nivå 1, görs för varje brand. En brandutredning på nivå 2 görs vid en brand som har orsakat allvarliga personskador eller betydande egendomsskador (skador över 200 000 euro). Dessutom görs en brandutredning på nivå 2 vid bränder där informationen från utredningen kan bedömas vara av betydelse för förebyggandet av olyckor eller som hör till temautredningen som fastställts av räddningsverksnätets riksomfattande arbetsgrupp för brandutredning. Brandutredning av nivå 3 görs vid behov vid fall av särskild betydelse.

Enligt statistiken från PRONTO-systemet har Österbotten haft nio bränder som orsakat allvarliga personskador eller egendomsskador år 2024. Räddningsverket har inlett tre brandutredningar på nivå 2. I 67% av bränderna som orsakade allvarliga person- eller egendomsskador har utredningens omfattning inte motsvarat den beslutade servicenivån.

Enligt statistiken var antalet bränder i Österbotten totalt 329 år 2024. Orsaken till branden kunde inte bedömas i 40 fall (12%) av brandutredningar på nivå 1. I de ovan nämnda orsaken till branden kan inte bedömas-utredningar är Österbotten med en andel på 12% på en genomsnittlig nivå (12%) på riksnivå. I tabell 2 presenteras närmare uppgifter om brandutredningar i Österbottens område sedan 2024.

Tabell 2: Brandutredningar i Österbottens område år 2024.⁴

Brandutredningar Österbotten		Hela landet
Totalt antal bränder i området, st.	329 st.	11 876 st.
Antändningsorsaken har kunnat utredas åtminstone på nivå I	88 %	88 %
Nivå II av det totala antalet bränder (*antal)	1 % (*3)	3 % (*415)
Nivå II av byggnadsbränder som spridit sig från brandhärden	3 %	20 %
Nivå II av bränder som orsakat allvarliga personskador	75 %	89 %
Nivå II av byggnadsbränder som orsakat egendomsskador på över 200 000	0 %	68 %
Nivå II av bränder som orsakat allvarliga person- eller egendomsskador	33 %	75 %
Jämförelsevärde från föregående år	36 %	67 %
Antal allvarliga person- eller egendomsskador, st.	9 st.	269 st.

Enligt statistiken från PRONTO-systemet anmäldes 41% (45 st.) av alla bränder som orsakats uppsåtligt eller av oaktsamhet till polisen år 2024 (111 st.). Av

⁴ Räddningsväsendets åtgärdsstatistik PRONTO. Uppgifterna hämtade 14.3.2025.

dessas förstnämnda uppsåtliga bränder anmäldes 69 %, av bränder av oaktsamhet 42 % och av bränder vars antändningsorsak inte kan bedömas 15 %. I tabell 3 presenteras närmare uppgifter om anmälan av bränder som orsakats uppsåtligen eller av oaktsamhet i Österbottens område.

Tabell 3: Uppsåtligen orsakade och av oaktsamhet orsakade bränder som anmälts till polisen i Österbottens välfärdsområde under 2024.⁵

Uppsåtligen orsakade och av oaktsamhet orsakade bränder som anmälts i Österbottens område		Hela landet
Antal anmälningar, st.	45 st.	2509 st.
Antal som inte anmälts, st.	66 st.	2334 st.
Totalt antal, st.	111 st.	4843 st.
Anmälningsprocent (skyldighet enligt lag 100 %)	41 %	52 %
Anmälningsprocent föregående år	51 %	54 %

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Enligt regionförvaltningsverkets bedömning finns det behov för brandutredning och utvecklingen av den. Vid brandutredning på nivå 1 "brandorsaken kan inte bedömas" -bränder är Österbotten på riksnivå på en genomsnittlig nivå. Beträffande bränderna ovan ska utvecklingen av antalet antändningsorsaker inte bedömas-registreringar följas upp. Utgående från statistiken kan man se problem med tillgången till brandutredningar på nivå 2. I 67% av bränderna som orsakade allvarliga person- eller egendomsskador har utredningens omfattning inte motsvarat den beslutade servicenivån. Det som behöver utvecklas är att få brandutredningen att motsvara servicenivån. Dessutom ska de gjorda brandutredningarna systematiskt utnyttjas i arbetet för att förebygga olyckor och vid planeringen av räddningsverkets egen aktionsberedskap.

1.3 Samarbete för att förebygga olyckor

Räddningsverket ska i syfte att förebygga olyckor och upprätthålla säkerheten samarbeta med andra myndigheter samt med sammanslutningar och invånare i området och delta i det lokala och regionala säkerhetsplaneringsarbetet.

Övriga myndigheter är exempelvis byggnadstillsynsmyndigheterna, planläggningsmyndigheterna, miljö- och hälsoskyddsmyndigheterna, polisen och social- och hälsovårdsmyndigheterna. Dessutom samarbetar man med sotare.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse deltar räddningsverket aktivt i samarbetet med olika myndigheter för att förebygga olyckor och upprätthålla säkerheten. Dessutom samarbetar räddningsverket med olika organisationer och sammanslutningar i regionen. Syftet med samarbetet är att öka kunskan- det bland

⁵ Räddningsväsendets åtgärdsstatistik PRONTO. Uppgifterna hämtade 05.2.2025.

annat för verksamheten under en olycka. Vidare deltar räddningsverket i det riksomfattande säkerhetsplaneringsarbetet via olika expertnätverk och arbetsgrupper.

Enligt redogörelsen är det svårt att jämföra med andra välfärdsområden då indikatorer saknas. Diskussion och jämförelse görs emellertid på samarbetsområdesnivå och med andra myndigheter och aktörer.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet hänförs till tjänsterna för förebyggande av olyckor totalt 23 årsverken utöver ledningen. Av dessa är 14 årsverken inom resultatområdet för förebyggande av olyckor. I servicenivåbeslutet har antalet årsverken inte specificerats närmare i fråga om samarbetet för att förebygga olyckor.

Enligt servicenivåbeslutet deltar räddningsverket aktivt i samarbetsforum som främjar säkerheten och i samarbetet inom räddningsverkens samarbetsnätverk. Dessutom deltar räddningsverket som sakkunnig i samarbetet gällande markanvändning och byggande, kommunernas miljömyndigheter och förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Räddningsverket deltar även i samarbetet för förebyggande av olyckor genom att behandla och reagera på anmälningar som görs av sotare och anmälningar om brandrisk.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Samarbetet för att förebygga olyckor har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister upptäcktes i tillgången till tjänsten. Enligt den årliga redogörelsen är räddningsverkets samarbete med bland andra olika myndigheter och aktörer inom tredje sektorn omfattande.

1.4 Uppföljning av utvecklingen i fråga om olyckor

Till uppföljning av utvecklingen i fråga om olyckor hör att följa upp hur olycksriskerna, antalet olyckor och olycksorsakerna utvecklas. Till uppföljningen hör också att inleda egna och gemensamma åtgärder.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverkets fokus vid uppföljningen av olycksutvecklingen legat på antalet olyckor. Antalet olyckor var emellertid inte sådant att man statistiskt kunde dra närmare slutsatser av dem. Vid uppföljningen av olycksutvecklingen på årsnivå kunde man observera olika typer av olyckor som påverkar räddningsverkets egen verksamhet och kostnaderna. Dessutom har man på vecko- och dagsnivå kunnat reagera på till exempel liknande olyckstyper och hur ofta de upprepas och producera information för till exempel polisen. Som utvecklingsbehov har upptäckts en mer systematisk sammanställning och analys av uppföljningen av olycksutvecklingen samt utnyttjande vid utvecklingen av funktionerna.

Enligt redogörelsen är det svårt att jämföra med andra välfärdsområden då indikatorer saknas.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet hänförs till tjänsterna för förebyggande av olyckor totalt 23 årsverken utöver ledningen. Av dessa är 14 årsverken inom resultatområdet för förebyggande av olyckor. I servicenivåbeslutet har antalet årsverken inte specificerats närmare i fråga om uppföljningen av olycksutvecklingen.

Enligt servicenivåbeslutet fattar regionfullmäktige beslut om fokus för uppföljningen av olycksutvecklingen och om de resurser som används. Uppföljningen av antalet olyckor och orsakerna till dem utvecklas tillsammans med välfärdsområdets informationsbaserade ledning.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av uppföljningen av olycksutvecklingen har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen och inga betydande brister har upptäckts i tillgången till tjänsten. Utvecklingsåtgärderna gällande utveckling av tjänsten tillsammans med processerna för informationsbaserad ledning som välfärdsområdet anger i den årliga redogörelsen är enligt regionförvaltningsverkets bedömning rätt riktade.

1.5 Tillsyn över att de uppgifter som hör till förebyggandet och övervakningen av olyckor och som välfärdsområdena sköter i samverkan sköts på ett ändamålsenligt sätt

Välfärdsområdet kan producera de tjänster som det har organiseringsansvar för själv eller i samverkan med andra välfärdsområden. Välfärdsområdet kan också enligt avtal skaffa dem av andra tjänsteproducenter. Även om välfärdsområdet upphandlar tjänsterna hos en annan tjänsteproducent, kvarstår ansvaret för att ordna tjänsterna och övervaka att de produceras på behörigt sätt hos välfärdsområdet.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet har välfärdsområdet inte avtalat om att överföra organiseringsansvaret för uppgifter inom förebyggande och övervakning av olyckor till något annat välfärdsområde.

1.6 Tillsynsuppgifter

Räddningsverket ska övervaka att de allmänna skyldigheterna enligt räddningslagen fullgörs och att verksamhetsutövarna och byggnadernas ägare och innehavare fullgör sina lagstadgade skyldigheter.

1.6.1 Tillsynsuppgifter enligt räddningslagen

Räddningsverket övervakar att bestämmelserna i 2 och 3 kap. i räddningslagen iakttas. För tillsynen ska räddningsverket förrätta brandsyner och vidta andra åtgärder som tillsynsuppgiften förutsätter.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har tillsynsmängderna under tidigare år inte motsvarat behovet som fastställts i tillsynsplanen. År 2024 utarbetades

ett åtgärdsprogram som har lett till att antalet tillsynsbesök har ökat avsevärt. År 2024 motsvarade antalet presterade tillsynsuppgifter 95% av målet i tillsynsplanen. För tillsynsuppgifterna har utbildning av personalen identifierats som ett utvecklingsbehov. Tillgången till utbildning på svenska är emellertid en utmaning.

Jämförelser med andra välfärdsområden har främst gjorts med tanke på antalet genomförda inspektioner. Däremot har man inte kunnat jämföra exempelvis kvaliteten eller kostnadseffektiviteten eftersom det saknas indikatorer.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet hänförs till tjänsterna för förebyggande av olyckor totalt 23 årsverken utöver ledningen. Av dessa är 14 årsverken inom resultatområdet för förebyggande av olyckor och 9 årsverken inom ansvarsområdet för räddningsväsendet och beredskapen. I servicenivåbeslutet har antalet årsverken inte specificerats närmare i fråga om tillsynen enligt räddningslagen. Beslut om de tillsynsuppgifter som hör till räddningsmyndigheten och om de årliga målsättningarna och prioriteringarna för genomförandet av dem fattas i planen för förebyggande av olyckor som uppdateras årligen. Planen för förebyggande av olyckor omfattar även en tillsynsplan.

Enligt servicenivåbeslutet görs periodisk tillsyn av företags- och anläggningsobjekt främst genom regelbundna brandsyner enligt plan. Självutvärdering av brandsäkerheten används för objekt som lämpar sig för sådan, till exempel bostadshus. Den regelbundna tillsynen omfattar inte fritidsbostäder.

Enligt Österbottens räddningsverks tillsynsplan för 2025 planerades totalt 697 regelbundna brandsyner för 2024, av dessa genomfördes 659, vilket motsvarar cirka 95 % av målsättningen. 38 objekt överfördes till tillsynsåret 2025.

Enligt statistiken från PRONTO-systemet har räddningsverket 2024 utfört sammanlagt 660 tillsynsuppgifter i A1–A6-objekt, vilket motsvarar 98 procent av målet enligt tillsynsplanen. Av de planerade mängderna enligt tillsynsplanen inspekterades 99 % av objekten som användes dygnet runt (A1), 100 % av undervisningsbyggnader och daghem (A2), 99 % av samlings- och affärslokaler (A3), 100 % av industri- och lagerbyggnader (A4), 98 % av jordbruksbyggnader (A5) och 87 % av andra byggnader och objekt (A6).

Inspektionerna av bostads- och fritidsbyggnader har i huvudsak gjorts som en självutvärdering av brandsäkerheten. En allmän brandsyn gjordes i 166 bostadsbyggnader. Det skickades 3519 blanketter för självutvärdering av brandsäkerheten, varav 82 % returnerades till räddningsverket. Inga inspektionsbesök gjordes i självutvärderingsobjekten för brandsäkerheten 2024.

I tabell 5 presenteras närmare uppgifter om tillsynen.

Tabell 4: Brandsyner i Österbottens område år 2024.⁶

Brandsyner 2024		Föregående år
Totalt antal A1-A6 objekt som ska övervakas i området	2896 st.	-
Planerad periodisk tillsyn av A1-A6 objekt (*planerat antal, % i jämförelse från föregående år)	673 st., (*-34 %)	1026 st.
Genomsnittligt planerat mellanrum mellan synerna av A1-A6 objekt	4,3 år	2,8 år
Genomförda periodiska syner av A1-A6 objekt i jämförelse med planerade syner (*antal)	98 % (*660 st.)	48 % (*496 st.)
A1 objekt som används dygnet runt (*antal)	99 % (*70 st.)	59 % (*73 st.)
A2 Undervisningsbyggnader och daghem (*antal)	100 % (*86 st.)	55 % (*72 st.)
A3 Samlings- och affärslokaler (*antal)	99 % (*151 st.)	54 % (*126 st.)
A4 Industri- och lagerbyggnader (*antal)	100 % (*173 st.)	51 % (*145 st.)
A5 Jordbruksbyggnader (*antal)	98 % (*133 st.)	22 % (*36 st.)
A6 Andra byggnader och objekt (*antal)	87 % (*47 st.)	48 % (*44 st.)
Genomförda periodiska syner av A1-A6 objekt i jämförelse med medelvärdet för 2021–2023	+18 %	-
Brandsyner totalt / 1000 invånare (*riksomfattande medelvärde)	6 st. (*7 st.)	5 st. (*7 st.)
Totalt antal brandsyner av bostads- och fritidshus	166 st.	75 st.
Totalt antal brandsyner av bostads- och fritidshus / 10 000 invånare (*riksomfattande medelvärde)	9 st. (*10)	4 st. (*14)

I fråga om tillsynsuppgiften i Österbotten framgick av regionförvaltningsverkets tematillsyn över tillsynsuppgifterna år 2024⁷ att riskbedömningen och servicenivåbeslutet samt hur tillsynsplanen och serviceavgifterna var i kraft och tillgängliga var i skick. Däremot krävs utveckling inom övrig styrning i dokument, beaktande av uppföljningen av olycksutvecklingen, bedömning av genomförandet av tillsynsplanen, fastställande av tillsynsåtgärder, tillsynsprestationer och resurser samt tillsynsarbetet i störningssituationer och under undantagsförhållanden.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av tjänsten för tillsynsuppgifter har identifierats i servicenivåbeslutet och tillsynsplanen. Inga betydande brister har upptäckts i tillgången till

⁶ Räddningsväsendets åtgärdsstatistik PRONTO. Uppgifterna hämtade 13.3.2025.

⁷ Slutsatser om räddningsverkens tillsynsuppgift Regionförvaltningsverkens publikationer 290/2025 (på finska).

tillsynsuppgifter. De tillsynsmängder som fastställs i tillsynsplanen för 2024 är emellertid betydligt mindre jämfört med mängderna år 2023.

Regionförvaltningsverket och räddningsverket har under 2024 diskuterat hur tillsynsuppgifterna ska höjas till den nivå som krävs. Räddningsverket har utarbetat en åtgärdsplan för att avhjälpa de brister som upptäcktes i tillsynsuppgifterna och för att göra tillsyn som inte har blivit gjord under tidigare år.

1.6.2 Tillsynsuppgifter enligt kemikalielagstiftningen

Räddningsmyndigheten övervakar industriell hantering och upplagring av kemikalier i liten skala. Verksamhetsutövaren ska till räddningsmyndigheten göra en anmälan om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier som görs i liten skala.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket som mål att behandla anmälningar enligt kemikalielagen inom två veckor och göra en inspektion före ibruktagandet eller senast inom tre månader från tidpunkten för beslutsfattandet. Organisationsförändringar och resursbrist har påverkat genomförandet av kemikalietillsyn. Ett utvecklingsbehov är personalens kunskande och att utbilda personalen så att kompetensen motsvarar tjänstebehovet. Dessutom ska den gröna omställningens inverkan på tillsynen över kemikalielagstiftningen och dess resursbehov bedömas under den innevarande perioden för servicenivåbeslutet.

Jämförelse med andra välfärdsområden var inte möjlig eftersom indikatorer saknas.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet hänförs till tjänsterna för förebyggande av olyckor totalt 23 årsverken utöver ledningen. Av dessa är 14 årsverken inom resultatområdet för förebyggande av olyckor och 9 årsverken inom ansvarsområdet för räddningsväsendet och beredskapen. I servicenivåbeslutet har antalet årsverken inte specificerats närmare för tjänster för tillsyn enligt kemikalielagstiftningen. Målen och prioriteringarna för räddningsmyndighetens tillsyn enligt kemikalielagstiftningen fastställs i planen för förebyggande av olyckor som uppdateras varje år. Räddningsverket har en kemikalieinspektör som ansvarar för utvecklingen och verkställandet av tjänsterna för tillsyn enligt kemikalielagstiftningen.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av tjänster för tillsyn enligt kemikalielagstiftningen har identifierats i servicenivåbeslutet och tillsynsplanen. Inga betydande brister har upptäckts i tillgången till tjänster för tillsyn. Det som behöver utvecklas är att säkerställa att de personalresurser och den kompetens som används för uppgiften är tillräckliga i en föränderlig verksamhetsmiljö.

1.6.3 Inspektioner av beredskapen

Räddningsmyndigheterna kan förrätta inspektioner för att förvissa sig om att beredskapen för storolyckor och undantagsförhållanden uppfyller lagens krav.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket inte gjort inspektioner av beredskapen för att kontrollera beredskapen för storolyckor och undantagsförhållanden år 2024. Genomförandet av beredskapsinspektionerna skulle enligt räddningsverkets bedömning förutsätta en permanent ökning av resurserna med ett årsverk.

Jämförelse med andra välfärdsområden var inte möjlig eftersom indikatorer saknas.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet granskar räddningsverket möjligheten att göra inspektioner av beredskapen samt verksamhetsmodellen och effektiviteten för dem. Enligt servicenivåbeslutet har det inte reserverats årsverken för inspektioner av beredskapen.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av tjänster för beredskapsinspektioner har inte riktigt identifierats i servicenivåbeslutet eller i den årliga redogörelsen, därför är det inte möjligt att bedöma tillgången till tjänsten. Räddningsverket har i sin redogörelse identifierat ett eventuellt utvecklingsbehov för att stöda samhällets beredskap med hjälp av beredskapsinspektioner. Det har emellertid inte anvisats resurser för beredskapsinspektionerna, utan resurserna är enligt redogörelsen riktade till räddningsverkets andra lagstadgade uppgifter.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet för räddningsväsendets tjänster som ingår i tjänsterna för förebyggande av olyckor:

Behovet av tjänster för förebyggande av olyckor har med undantag för beredskapsinspektionerna identifierats både i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen.

Brister i tillgången till tjänster har upptäckts inom brandutredningarna av bränder som orsakat allvarliga person- eller egendomsskador, där antalet och omfattningen av de inledda utredningarna inte motsvarar den fastställda servicenivån. Inga betydande brister har upptäckts i fråga om andra tjänster. Begränsade personalresurser samt kompetensen och utbildningen ses tidvis som en utmaning vilket har påverkat exempelvis skötseln av brandutredningar eller tillsynsuppgifter.

Utvecklingsbehoven i fråga om tjänster för förebyggande av olyckor har identifierats i den årliga redogörelsen och i servicenivåbeslutet och räddningsverket har vidtagit de åtgärder som krävs för att utveckla tjänsterna.

2 Räddningsverksamhetens tjänster

Med räddningsverksamhet avses brådskande uppgifter som syftar till att

- rädda och skydda människor, egendom och miljön när en olycka är överhängande eller inträffar
- samt till att begränsa de skador som olyckan orsakar och lindra följderna av olyckan.

Åtgärder som behövs i räddningsverksamheten ska kunna vidtas utan dröjsmål och effektivt.

2.1 Förmåga att nå olycksplatsen

Räddningsverksamhetens aktionsberedskap ska vara tillräcklig i förhållande till riskerna i verksamhetsmiljön. Räddningsverksamhetens aktionsberedskap består av räddningsformationernas aktionsberedskapstid och deras kapacitet. Hur väl ett brådskande räddningsuppdrag lyckas påverkas av hur snabbt en räddningsformation med den kapacitet som behövs för uppdraget kan fås till olycksplatsen.

Krav på aktionsberedskapen

I anvisningen för planering av aktionsberedskapen inom räddningsväsendet⁸ har Finland delats in i 1 x 1 kilometer stora rutor. Rutorna har klassificerats enligt fyra riskklasser (I–IV) på basis av hur sannolika räddningsväsendets brådskande uppdrag är i rutan. För varje riskklass har fastställts en maximitid inom vilken rutorna ska nås. Minimimålet är att den första enheten i brådskande räddningsuppdrag uppnår målet för aktionsberedskapstiden för riskrutan i minst 50 procent av uppdragen.

Tabell 5: Mål för aktionsberedskapstiden.

Riskklass	Aktionsberedskapstid för första enheten	Aktionsberedskapstid för räddningsverksamheten	Aktionsberedskapstid för räddningsplutonen
I	6 min	11 min	20 min
II	10 min	14 min	30 min
III	20 min	22 min	40 min
IV	inget krav	inget krav	inget krav

Karta över riskområden

I välfärdsområdets servicenivåbeslut för räddningsväsendet fastställs att räddningsverksamhetens tjänster för grundberedskap produceras enligt kartan över riskområden nedan. Kartan över riskområden i Österbotten visas nedan i

⁸ Anvisning för planering av aktionsberedskapen inom räddningsväsendet (IM 20/2012). En ny Anvisning för planering av räddningsväsendets aktionsberedskap trädde i kraft 2025. Vid bedömningen används emellertid den anvisning som var i kraft under det år som bedömningen gäller.

Figur 1. På bilden symboliserar en röd ruta riskklass I, en orange ruta riskklass II och en gul ruta riskklass III.

Figur 1: Karta över riskområden i Österbotten 2024.

År 2023 fanns det riskrutor i riskklass I i Vasa och Jakobstad. Riskrutor i riskklass II och III finns i områdets största tätorter.

2.1.1 Första enheten

Aktionsberedskapstiden för den första enheten är tidsintervallet från det att räddningsväsendets första enhet larmades till det att enheten är på plats. Endast enheter som brådslande förflyttat sig till olycksplatsen beaktas.

Medianen för den förverkligade actionsberedskapstiden för den första enheten i området var 7 minuter 28 sekunder år 2024. Medeltalet för medianerna för de tre föregående åren var 7 minuter och 40 sekunder, vilket innebär att första enhetens actionsberedskapstid har förbättrats en aning.

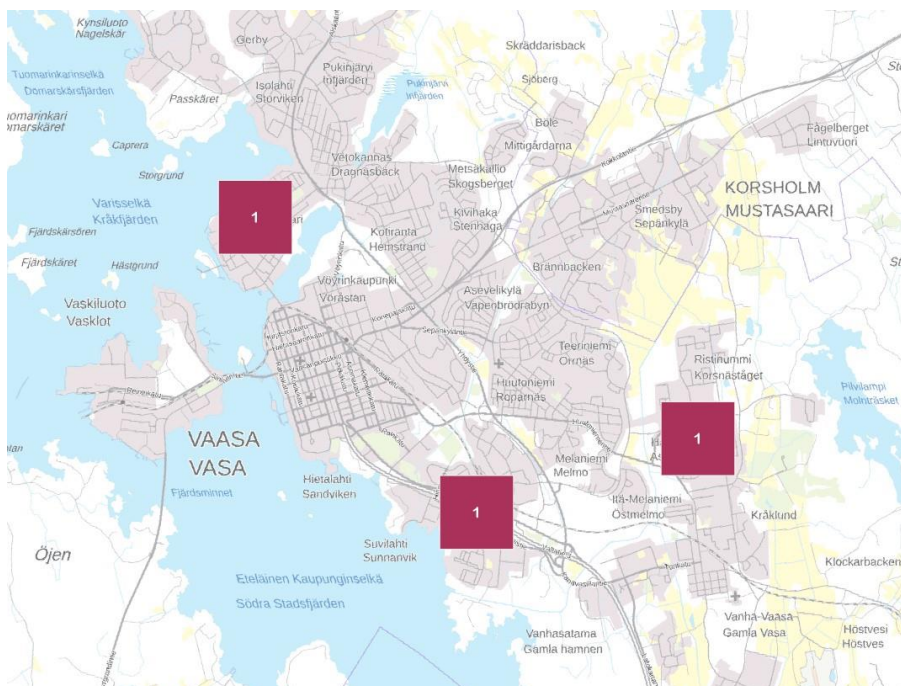
Tabell 6: Räddningsverksamhetens actionsberedskapstider i Österbottens område år 2024.⁹

Aktionsberedskapstider i Österbottens område år 2024		medeltal 2021–2023	Hela landet 2024
Medianen för första enhetens actionsberedskapstid	7:28	7:40	7:30
Medianen för räddningsverksamhetens actionsberedskapstid	11:45	12:09	11:22
Medianen för räddningsplutonens actionsberedskapstid	15:09	16:13	15:07

Utöver den totala actionsberedskapstiden i hela området år 2024 har regionförvaltningsverket med hjälp av eget material utrett den första enhetens actionsberedskapstid per riskruta. Av de så kallade problemrutorna där den förverkligade actionsberedskapen inte nådde målet under de fyra föregående kalenderåren (2021–2024) hade Österbottens välfärdsområde 3 rutor. För dessa rutors del finns betydande brister gällande förverkligandet av actionsberedskapen.

Antalet rutor är 3 vid en granskning av bara de rutor där det under den granskade perioden fanns minst fyra uppdrag under varje granskat år. Problemrutorna visas nedan i figur 2. Problemrutan som fanns i Närpes år 2023 har avhjälppts under 2024. Den avhjälppta problemrutan i Närpes visas nedan i figur 3. I tabell 7 finns en sammanställning av den första enhetens problemrutor i området enligt riskklass.

⁹ Räddningsväsendets åtgärdsstatistik PRONTO. Uppgifterna hämtade 5.2.2025.

Problemrutor (tot. 3 st.)

RK1: 3 st. (0 nya)

RK2: 0 st. (0)

RL3: 0 st. (0)

Åtgärdade problemrutor (tot. 1 st.)

RK1: 0 st.

RK2: 1 st.

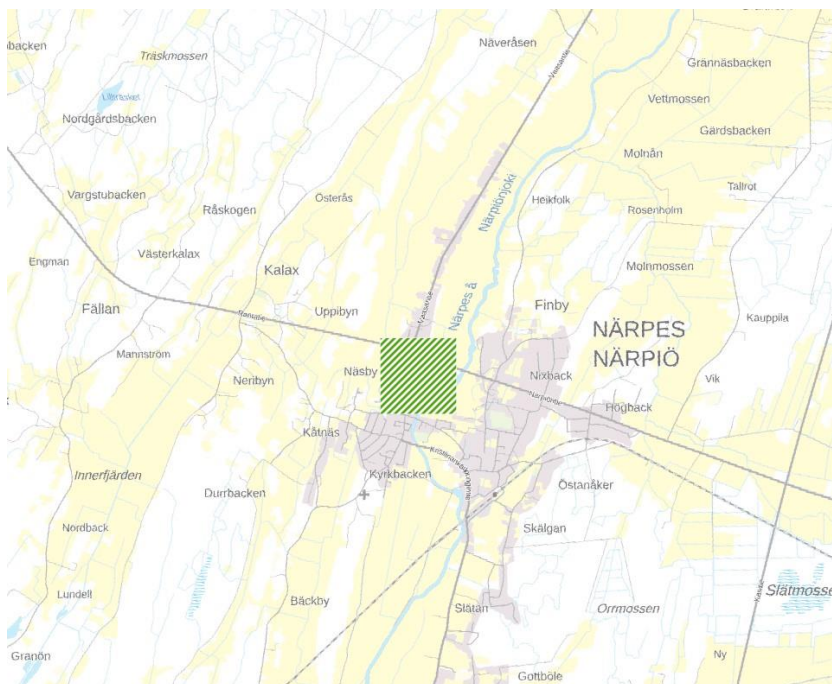
RK3: 0 st.

Symboler:

Problemruta
(minst 4 uppdrag per år)

Åtgärdad
problemruta

Figur 2: Problemrutorna i Vasa.

Symboler

Problemruta
(minst 4 uppdrag per år)

Åtgärdad
problemruta

Figur 3: Avhjälpt problemruta i Närpes.

Tabell 7: Sammanställning av första enhetens problemrutor.

Riskklass	Problemrutor (st.)	Problemrutor med min. 4 uppdrag
I	3	3
II	-	-
III	-	-
Totalt	3	3

2.1.2 Räddningsverksamheten

Aktionsberedskapstiden för räddningsverksamheten är ett tidsintervall från det att den första räddningsenheten larmas till det att en räddningsenhet på minst fyra personer inleder en effektiv räddningsverksamhet. Endast enheter som brådslande förflyttat sig till olycksplatsen beaktas.

Medianen för den förverkligade aktionsberedskapstiden för räddningsverksamheten i området var 11 minuter 45 sekunder 2024. Medeltalet för medianerna för de tre föregående åren var 12 minuter och 9 sekunder, vilket innebär att räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid har förbättrats en aning.

2.1.3 Räddningspluton

En räddningspluton består av en ledare och minst två och högst fem räddningsgrupper. Eftersom det inte finns några aktionsberedskapstider för den verkliga räddningsplutonen, används som den beräknade aktionsberedskapstiden för räddningsplutonen resurs- och olycksstatistiken i PRONTO från det att räddningsväsendets första enhet har larmats till det att minst nio personer från räddningsväsendet har anlänt till olycksplatsen. Endast enheter som brådslande förflyttat sig till olycksplatsen beaktas.

Medianen för den förverkligade aktionsberedskapstiden för räddningsplutonen i hela området var 15 minuter 9 sekunder år 2024. Medelvärde för medianerna för de tre föregående åren var 16 minuter 13 sekunder, vilket innebär att räddningsplutonens aktionsberedskapstid märkbart har förbättrats.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har det inte skett betydande förändringar i utfallet av aktionsberedskapstiderna år 2024. I huvudbrandstationen i Vasa har man varit tvungen att arbeta i tillfälliga lokaler, vilket kan ha fördröjt uttryckningen en aning. Den nya brandstationens färdigställande bedöms emellertid ha en positiv inverkan på hur problemrutorna nås. En kartläggning av brandstationsnätet håller på att inledas i regionen. Syftet med kartläggningen är att utöver de nuvarande problemen även beakta eventuella utmaningar enligt den nya anvisningen för planering av räddningsväsendets aktionsberedskap.

Jämfört med andra välfärdsområden är nivån "det finns riksomfattande variationer i aktionsberedskapstiderna, liksom inom området enligt kommun".

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet är medianen för målet för den första enhetens aktionsberedskapstid i brådskaande uppdrag nio minuter, målet för räddningsverksamhetens aktionsberedskapstid 13 minuter och målet för räddningsplutonens aktionsberedskapstid 17 minuter oberoende av riskklass. Sett till riskklass följer målen i servicenivåbeslutet för första enhetens, räddningsverksamhetens och räddningsplutonens del anvisningen för planering av aktionsberedskapen inom räddningsväsendet för maximitiden och det procentuella utfallet per ruta (50%).

Regionförvaltningsverket inledde 2023 ett styrnings- och tillsynsförfarande om aktionsberedskapstiden i Kasköregionen, där bland annat den första enhetens aktionsberedskapstider granskades. Till följd av tillsynsförfarandet meddelades Österbottens välfärdsområde ett föreläggande om att avhjälpa bristerna i aktionsberedskapen före utgången av maj 2024. Regionförvaltningsverket konstaterade under den granskade perioden som varade under 2024 att de betydande bristerna i aktionsberedskapen har avhjälpats och att tillsyns- och styrningsförfarandet upphör i slutet av 2024.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Målen för räddningsverksamhetens aktionsberedskapstider har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Aktionsberedskapstiderna för den första enheten och räddningsverksamheten har förbättrats en aning medan räddningsplutonens aktionsberedskapstid har förbättrats avsevärt år 2024.

Det finns brister i målen för aktionsberedskapstiden för den första enheten i problemrutorna i riskklass I i Vasa. I Vasa planeras en ny brandstation som enligt redogörelsen ska förbättra möjligheterna att nå ovan nämnda problemrutor på längre sikt. Välfärdsområdet ska som utvecklingsbehov beakta åtgärder på kort sikt för att avhjälpa bristerna i aktionsberedskapen.

2.2 Kapacitet som krävs för bränder

Med kapaciteten för bränder svarar man på byggnadsbränder, terrängbränder och andra bränder.

Byggnadsbränder kan kräva beredskap för rökdykning. Med rökdykning avses släcknings- och räddningsarbete som utförs med hjälp av tryckluftsandningsapparat och vederbörlig skyddsutrustning och som förutsätter att man tränger in i ett antänt, rökigt och avgränsat utrymme inomhus eller arbetar på taket till en brinnande byggnad.

Rökdykning förutsätter att räddningspersonerna har den utbildning som uppgiften kräver, regelbunden årlig övning som upprätthåller kompetensen samt tillräcklig fysisk kondition och ett tillräckligt gott hälsotillstånd. För släckning av brinnande och avgränsade inomhusutrymmen används också andra metoder än rökdykning.

2.2.1 Kapacitet som krävs som för byggnadsbränder

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse fanns det i området 122 personer i huvudsyssla med kompetens för rökdykning och 119 personer i bisyssla eller som hör till avtalsbrandkårer år 2024. Utöver rökdykning har räddningsverket alternativa släckningsmetoder som också utvecklas för att minska mängden rökdykning och exponering.

Ingen jämförelse med andra välfärdsområden har gjorts.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthålls rökdykning i området utgående från aktionsberedskapskraven och riskbedömningarna. I uppdrag där det krävs en räddningspluton eller en större räddningsverksamhetens formation är målet att ordna beredskap för tre rökdykningspar och skyddspar inom en timme från det att den första räddningsgruppen inledde räddningsverksamheten på olycksplatsen.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Den kapacitet som byggnadsbränder kräver har beaktats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister observerades gällande tillgången till tjänsten. Antalet rökdykare har under tidigare år identifierats som en utmaning i hela regionen och det har inte skett någon betydande förbättring under 2024. Målet bör vara att hålla kapaciteten för bränder minst på nuvarande nivå.

2.2.2 Kapacitet som krävs för terrängbränder

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse fanns det 40 markbränder i området, där den brända arealen totalt var cirka fyra hektar år 2024. Enligt räddningsverket producerar det omfattande brandstationsnätet snabb beredskap i hela området.

Enligt en jämförelse motsvarar tjänsterna i området andra räddningsverks tjänster. Vid stora och omfattande terrängbränder stöder man sig på bistånd från andra räddningsverk.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Den kapacitet som terrängbränderna kräver har beaktats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister observerades gällande tillgången till tjänsten. Målet för kapaciteten för terrängbränder ska vara att hålla den minst på nuvarande nivå.

2.2.3 Kapacitet som krävs för trafikmedelsbränder

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse motsvarar tillgången till kapacitet som krävs för trafikmedelsbränder andra räddningsverks tjänster och till exempel har det ökande antalet elbilar inte orsakat problem med beaktande av släckningsmaterielen.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Den kapacitet som trafikmedelsbränder kräver har beaktats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister eller särskilda utvecklingsbehov har upptäckts för tillgången till tjänsten.

2.2.4 Kapacitet som krävs för andra bränder

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har kapaciteten som andra bränder förutsätter varit tillräcklig i området och tillgången motsvarar de andra räddningsverkens tjänster.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Kapaciteten som andra bränder kräver har beaktats i den årliga redogörelsen. Inga brister eller särskilda utvecklingsbehov har upptäckts för tillgången till tjänsten.

2.2.5 Kapacitet gällande tillgången till släckvatten

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse förs släckvattnet till platsen med en tank vid merparten av uppdragen. I särskilda objekt, såsom industri eller hamnområden, planeras släckvattenarrangemangen separat med beaktande av verksamhetens art. Tillgången till släckvatten motsvarar nivån i de andra räddningsverken. Vid större behov av släckvatten är det möjligt att få stöd av kapaciteten i andra räddningsverk.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet hålls släckvattenplanen uppdaterad med beaktande av förändringar som sker i området. Räddningsverkets släckningsenheter är utrustade med vattentransportutrustning enligt den allmänna handboken för räddningsfordon.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Kapaciteten i anslutning till tillgången till släckvatten har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister eller särskilda utvecklingsbehov har upptäckts för tillgången till släckvatten.

2.3 Kapacitet för räddningsverksamhet vid CBRNE-olyckor

Med CBRNE-olyckor avses olyckor där kemiska ämnen (C), biologiska sjukdomsalstrare (B), radioaktiva ämnen (R), kärnenergi (N) eller explosiva varor (E) är inblandade.

Kemikalieolyckor bekämpas vid behov med kemikaliedykning, med vilken avses spanings-, räddnings-, bekämpnings- och andra motsvarande uppgifter i ett område där omedelbar fara föreligger och som förutsätter användning av

tryckluftsandningsapparat och vederbörlig kemikalieskyddsdräkt.

Kemikaliedykning förutsätter att räddningsmanskaper har den utbildning som uppgiften kräver, regelbunden årlig övning som upprätthåller kompetensen samt tillräcklig fysisk kondition och ett tillräckligt gott hälsotillstånd.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse finns det betydande kemikalierisker i området, så som produktionsanläggningar, transporter och upplagring. Tre brandstationer har utrustning för bekämpning av olyckor med farliga ämnen. Enligt räddningsverket finns det i området 122 personer i huvudsyssla som har kompetens för kemikaliedykning och fem personer som hör till avtalsbrandkåren eller är i bisyssla. Enligt redogörelsen får man vid olyckor med farliga ämnen ofta stöd av kapaciteterna i närliggande räddningsverk.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet ska räddningsverket förbereda sig på betydande kemikalierisker inom verksamhetsområdet, sådana är landsvägstransporter och produktionsanläggningar samt upplagring i samband med deras verksamhet. I responsplaneringen för olyckor med farliga ämnen är räddnings- och bekämpningsverksamheten planerad för räddningsplutonen.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Kapaciteten som krävs för CBRNE-olyckor beaktas i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister observerades gällande tillgången till tjänsten. Antalet kemikaliedykare i bisyssla och avtalsbrandkårer har identifierats som en utmaning i hela området. Målet bör vara att hålla kapaciteten för CBRNE-olyckor minst på nuvarande nivå.

2.4 Kapacitet för vattenräddning

Vattenräddning innebär räddningsverksamhet och ytbärgning samt vattendykning som utförs med båtmaterial. Ytbärgning innebär att en människa, ett djur eller egendom räddas och skada avvärjs vid vattenytan eller strax under den, utan vattendykningssutrustning. Med vattendykning avses räddning av människor eller egendom och bekämpning av miljöskador som kräver vattendykningssanordningar och -utrustning.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse upprätthålls i området utöver ytbärgningsberedskap även vattendykningssberedskap i Vasa och Jakobstad. Antalet ytbärgare i bisyssla och som hör till avtalsbrandkårer har varit en utmaning. Enligt räddningsverket finns det i området 122 personer i huvudsyssla som har kompetens för ytbärgning och 80 personer som hör till avtalsbrandkåren eller är i bisyssla. Dessutom finns i området 21 personer i huvudsyssla med kompetens för vattendykning. Enligt redogörelsen avviker situationen i området inte avsevärt från situationen i andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthåller räddningsverket riskbaserad ytbärgningsberedskap i området och i Vasa och Jakobstadsregionen beredskap för vattendykning på nivå 2. Enligt servicenivåbeslutet köps och underhålls totalt sex båtar och båtutrustning i området.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Den kapacitet som vattenräddningen kräver har beaktats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister observerades gällande tillgången till tjänsten. Antalet ytbärgare i bisyssla och som hör till avtalsbrandkårer har identifierats som en utmaning i hela området.

2.5 Räddningsverksamhetens kapacitet vid miljöskador

Med räddningsverksamhet vid miljöskador avses räddningsverksamhet vid olje- och kemikalieolyckor.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse är räddningsverkets kapaciteter för landområden och havsområden i regel klara, men lite komplettering behövs med tanke på olyckor i storleksklassen tankbilar och tankfartyg. Beredskapen för bekämpning av stora miljöskador görs genom samarbetsplaner med samarbetsområdet och andra myndigheter. I området fanns det år 2024 totalt 55 oljeolyckor och sju olyckor med farliga ämnen. Enligt egen bedömning har räddningsverket resurser för uppdragen som motsvarar dem i de övriga räddningsverken.

Övrig information

Enligt beslutet om servicenivå kommer räddningsverket utgående från riskbedömningen och planen för bekämpning av miljöskador att införskaffa och placera utrustning som behövs för att bekämpa miljöskador i området.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Kapaciteten för bekämpning av miljöskador har beaktats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister upptäcktes gällande tillgången till tjänsten. Det som behöver utvecklas är att höja nivån på bekämpningen av miljöskador till en nivå som fullt motsvarar riskerna.

2.6 Kapacitet för räddning från hög höjd eller lågt belägna platser

I räddning från hög höjd eller lågt belägna platser ingår åtgärder för räddning från hög höjd med fordonsmateriel och repräddning eller åtgärder för räddning från lågt belägna platser och arbete i ett område med fallrisk. Arbete i ett område med fallrisk kan vara psykiskt och fysiskt krävande arbete och ett tryggt utförande ställer särskilda krav på räddarens hälsotillstånd, handlingsförmåga, utbildning och övning.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket kontinuerlig tillgång till tre stegbilar och minst två räddningsgrupper för arbete i områden med fallrisk ¹⁰ på nivå 1 och personal i huvudsyssla för arbete i områden med fallrisk på nivå 2. Enligt räddningsverket finns det i området åtta personer i huvudsyssla för arbete i områden med fallrisk på nivå 1 och 122 personer på nivå 2. Dessutom finns det 845 personer för arbete i områden med fallrisk på nivå 1 i bisyssla eller som hör till avtalsbrandkårerna.

Enligt redogörelsen behöver räddningsverket utöver anvisningen Arbete inom räddningsväsendet i områden med fallrisk ett uppföljningsprogram där man årligen kan följa upp bland annat personalens utbildningsnivå och övningar. Vindparkerna som byggs i området medför också utmaningar och räddningsverket bör utbilda sin personal tillsammans med verksamhetsutövarna. För materielens del har man identifierat ett behov att köpa en smidigare stegbil eller bil med skylift.

Ingen jämförelse med andra välfärdsområden har gjorts.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthålls i området ett tillräckligt antal skylift- och stegenheter som används vid räddning från hög höjd eller lågt belägna platser och vid släckning av byggnadsbränder. Dessutom utarbetas för räddningsverket en anvisning för arbete i områden med fallrisk, ett utbildningsprogram och en grupp för arbete i områden med fallrisk bildas för att utveckla verksamheten.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Kapaciteten för räddning från hög höjd har beaktats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i tillgången till tjänsten utgående från redogörelsen. Det finns ett behov att ytterligare utveckla kapaciteten för arbete i områden med fallrisk genom att utarbeta en intern anvisning för arbetet och se till att anvisningen verkställs.

2.7 Räddningsverksamhetens kapacitet för trafikolyckor

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse svarade räddningsverket år 2024 effektivt mot vägtrafikolyckor då antalet olyckor var mindre än tidigare år. År 2024 fanns det inga betydande spårtrafikolyckor i området och inga sjötrafik- eller flygtrafikolyckor alls. Räddningsverket har enligt egen bedömning beredskap och resurser för att sköta olyckstyperna ovan. Som utvecklingsbehov har identifierats räddning av tung trafik.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

¹⁰ Arbete inom räddningsväsendet i områden med fallrisk. Inrikesministeriets publikationer 2021:27.

Räddningsverksamhetens kapacitet för trafikolyckor har beaktats i den årliga redogörelsen. Inga brister eller särskilda utvecklingsbehov har upptäckts för tillgången till tjänsten.

2.8 Kapacitet för att varna befolkningen

Räddningsverket sörjer inom sitt område för att varna befolkningen vid tillbud och olyckor samt det larmsystem som behövs för detta.

30 procent av landskapets befolkning bor inom det teoretiska täckningsområdet för fasta befolkningslarm. Det har dock inte till alla delar säkerställts hur väl täckningen fungerar i praktiken.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse testas det befintliga systemet varje månad och nödvändiga reparationer görs om det upptäcks behov för dem. Enligt räddningsverket förutsätter upprätthållandet av systemet att två larmdon förnyas varje år. När det gäller att varna befolkningen är läget i området enligt bedömningen samma som på annat håll.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthåller räddningsverket ett befolkningslarmsystem i riskområdena för riskrutorna I och II. Befolkningslarmsystemet grundar sig på fasta och flyttbara befolkningslarm. Räddningsverket sörjer för befolkningslarmens tekniska skick, underhåll och förnyande.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av tjänster för befolkningslarm har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i larmandet av befolkningen. Behovet att utveckla systemet för befolkningslarm utifrån en riskanalys inklusive anskaffningar som fastställs i servicenivåbeslutet är nödvändigt enligt regionförvaltningsverket.

2.9 Kapacitet som krävs för andra lokala risker

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket god kapacitet för släcknings- eller räddningsuppdrag som görs i terrängen. Dessutom är räddningsverkets förmåga att ta sig fram i terrängen god. Ett behov att öka kapaciteten för att ta sig fram i skärgården under menförestider har identifierats. Till exempel behöver hydrokoptrar anskaffas. För större fartyg orsakas problem även av att antalet befälhavare och maskinskötare med yrkesbevis är litet bland personalen. För översvämningar har räddningsverket pump- och bomustrustning som lämpar sig för hanteringen av plötsliga situationer.

Ingen jämförelse med andra välfärdsområden har gjorts.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthåller räddningsverket kapacitet för räddning från terrängen och skogsbränder samt kompletterar beredskapen att transportera personer och materiel till och från terrängen. Dessutom förbättrar räddningsverket kapaciteten och tillgängligheten särskilt i skärgården under menförestider genom att införskaffa hydrokoptrar. Enligt servicenivåbeslutet upprätthåller räddningsverket dessutom kapacitet för att bekämpa plötsliga översvämningar och fungera som en del av organisationen för översvämningssbekämpning.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av den kapacitet som andra lokala risker förutsätter har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i kapaciteterna. Utvecklingsbehoven har konstaterats i den årliga redogörelsen.

2.10 Räddningsverksamhetens personalresurser

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse hade räddningsverket under 2024 ett utvecklingsprogram som var ett strategiskt utvecklingsprogram i syfte att förnya och utveckla räddningsverkets produktion av tjänster, ledning och kapaciteter för att motsvara kraven. I och med utvecklingsprogrammet stärktes personalresurserna. Räddningsverket har enligt egen bedömning tillräckliga personalresurser.

Räddningsverket har för dagligt upprätthållande av beredskapen 38 personer i huvudsyssla i under fem minuters utryckningsberedskap och uppskattningsvis 10 personer i under en timmes utryckningsberedskap och 10 personer i utryckningsberedskap på under ett dygn. För avtalspersonalens del finns för dagligt upprätthållande av beredskapen 300 personer i under tio minuters utryckningsberedskap och uppskattningsvis 300 personer i under en timmes utryckningsberedskap och 100 personer i utryckningsberedskap på under ett dygn.

Enligt redogörelsen har räddningsverket kunnig och välmående personal. Vid kompetensutvecklingen beaktas arbetssäkerhet, förändringar i verksamhetsmiljön och utvecklingsbehovet för produktionen av tjänster. Räddningsverket har ett fortsatt behov att utveckla kompetensen på grund av förändringar i verksamhetsmiljön. Också tvåspråkigheten i regionen ställer krav på kompetensen och utvecklingen av den. Upprätthållandet och utvecklandet av kompetensen görs främst genom utbildningsplanen.

Enligt redogörelsen har den fysiska funktionsförmågan som fastställs för personal som deltar i räddningsverksamheten inte nått upp till den nivå som krävs år 2024. Orsaken till detta är bland annat att det inte har funnits tillgång till utbildning på svenska för att testa personalen. En miniminivå för fysisk funktionsförmåga införs 2025. I fråga om personal i huvudsyssla är antalet personer som uppfyller kraven på funktionsförmåga för krävande uppgifter 122 och i fråga om avtalspersonal 119 personer.

Ingen jämförelse med andra välfärdsområden har gjorts.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet finns det totalt 63 årsverken i huvudsyssla för räddningsverksamheten och 1055 årsverken bland avtalspersonalen. Enligt servicenivåbeslutet kommer cirka en tredjedel av personalen i huvudsyssla att gå i pension under de kommande 10 åren. Personalavgången är sannolikt större än antalet personal som går i pension. Behovet av personal med dagens tjänsteproduktion är cirka 45–50 årsverken under den kommande 10-årsperioden.

En utbildningsplanerare rekryteras för kompetenshanteringen och för planmässig utveckling. Under 2024 införskaffas och införs ett nytt program för hantering och uppföljning av personal, tjänstgöringsscheman och kompetens. Vid mätning, bedömning och fastställande av den fysiska funktionsförmågan hos den personal som deltar i räddningsverksamheten iakttas arbetarskyddslagen och anvisningar för räddningssektorn.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av personalresurser har identifierats i servicenivåbeslutet och den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i tillgången till personal för räddningsverksamheten, i upprätthållandet och utvecklandet av kompetensen eller i den fysiska funktionsförmågan. Ett utvecklingsbehov är att öka testningen av fysisk funktionsförmåga.

2.11 Räddningsverksamhetens materielresurser

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse är målet för programmet för förnyande av fordonsmateriel att hålla fordonsmaterielens ålder vid högst 15–20 år enligt fordonstyp och för specialfordon, såsom skyliftar, vid högst 25 år. För båtar och fartyg har räddningsverket inte materiel som är äldre än 35 år.

Räddningsverket har totalt 48 släckningsbilar och släckningsbilar med tank. Medelåldern för dessa är drygt 15 år. Dessutom har räddningsverket 22 tankbilar vars genomsnittliga ålder är knappt 17 år. Det finns fem ledningsfordon och deras genomsnittliga ålder är drygt 5 år.

Vid jämförelse med andra välfärdsområden upptäcktes inte något avvikande i materielen.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet hålls materielen som används av räddningsverket och avtalsbrandkårerna i funktionsdugligt skick under hela livslängden med hjälp av regelbunden service och underhåll. Fordonsmateriel och båtar som är i omedelbar beredskap underhålls och förnyas så att räddningsverket har fungerande materiel som är i gott skick. Vid anskaffningen och placeringen beaktas utöver olycksriskerna också kostnadsbesparingarna som uppnås genom att centralisera funktionerna samt möjligheterna att återvinna och sam använda materiel.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av materielresurser för räddningsverksamheten har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i tillgången till materielresurser. Det som behöver utvecklas är att hålla materielanskaffningarna på en tillräcklig nivå för att säkerställa kapaciteten med beaktande av förändringar i verksamhetsmiljön och hur de kan besvaras.

2.12 Brandstationer och andra fastigheter

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse upprätthålls brandstationsnätet med beaktande av tillgången till tjänster och kapaciteterna. Räddningsverket håller på att göra en utredning om brandstationsnätet tillsammans med välfärdsområdets lokalavdelning. Syftet med utredningen är att utveckla servicenätet så att det motsvarar förändringarna i verksamhetsmiljön.

När det gäller brandstationer och andra fastigheter är läget detsamma som i övriga Finland.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthålls stationsnätet utgående från kapaciteterna och tillgången till tjänster. Brandstationsnätet bedöms utgående från reparationsbehov, strategin för brandstationsnätet samt olika behovsutredningar och kostnadsberäkningar. Dessutom påverkas brandstationsnätet av platsen, aktionsberedskapen och säkerställandet av kontinuerlig verksamhet.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av brandstationer och andra lokaler har identifierats i servicenivåbeslutet och den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i fråga om brandstationer eller andra lokaler. Vasa brandstation fungerar i tillfälliga lokaler, vilket för sin del påverkar verksamheten.

2.13 Ledning av räddningsverksamheten

Räddningsverksamheten leds av en representant för räddningsmyndigheten och räddningsväsendets formation har alltid en ledare. I samarbetssituationer där flera myndigheter deltar i räddningsverksamheten fungerar en representant för räddningsmyndigheten som allmän ledare. För ledningen av räddningsverksamheten utarbetas nödvändiga planer där det fastställs vilket ledningssystem som risker och hot kräver vid situationer av olika omfattning och även långvariga situationer.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket en anvisning för räddningsverksamheten som styr räddningsverksamheten och ledningen av den. Anvisningen uppdaterades senast våren 2023. I alla uppdrag är räddningsledaren en jourhavande brandmästare. Målet är dessutom att det i omedelbar beredskap finns två personer i huvudsyssla som hör till underbefälet. För avtalspersonalens

del finns det tre gruppleddare som är i fri beredskap i regionen. Vidare har räddningsverket en lägescentral där det finns en befältjänstinnehavare dygnet runt.

I Österbotten är tvåspråkigheten ett särdrag, vilket påverkar tillgången till befäl jämfört med andra områden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet genomförs ledningen av räddningsverksamheten under alla tider på dygnet så att ledningscentralens jourhavande brandmästare är i beredskap dygnet runt och en jourhavande chef är i fri beredskap utanför tjänstetid. Utöver dessa arbetar på brandstationerna i Vasa och Jakobstad brandförmän som har jour dygnet runt, andra brandförmän som har jour under tjänstetid samt gruppleddare inom avtalspersonalen som är i beredskap och räddningspersoner i huvudsyssla på dagbrandstationerna som gruppleddare.

Räddningsverkets ledningscentral finns i lokaler där det är möjligt att leda räddningsverksamheten i alla dagliga situationer, vid större olyckor och i störningssituationer under normala förhållanden. I fråga om samarbetsområdets läges- och ledningscentral görs det samarbete som krävs enligt lagstiftningen.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av tjänster som gäller ledningen av räddningsverksamheten har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i ledningssystemet för räddningsverksamheten. Det som behöver utvecklas är ledningscentralfunktionerna inom räddningsverksamhetens samarbetsområde och samarbetet i samband med dem.

2.14 Tillsyn över att de uppgifter inom räddningsverksamheten som välfärdsområdena sköter i samverkan sköts på ett ändamålsenligt sätt.

Välfärdsområdet får producera de tjänster som hör till dess organiseringsansvar själv eller i samarbete med andra välfärdsområden eller enligt avtal upphandla dem av andra tjänsteproducenter. Även om välfärdsområdet upphandlar tjänsterna hos en annan tjänsteproducent, kvarstår ansvaret för att ordna tjänsterna och övervaka att de produceras på behörigt sätt hos välfärdsområdet.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse finns det behov att utveckla uppgifterna inom räddningsverksamheten som sköts i samverkan med lägescentralerna.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet kartläggs samarbetsmöjligheterna och det avtalas om dem efter behov.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Tillsynen över att de uppgifter inom räddningsverksamheten som välfärdsområdena sköter i samverkan sköts på ett ändamålsenligt sätt har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i uppgiften. Ett utvecklingsbehov är att förbättra och ytterligare utveckla samverkan mellan lednings- och lägescentralerna inom samarbetsområdet för räddningsverksamheten.

2.15 Handräckning av räddningsmyndigheten

Räddningsmyndigheten kan ge handräckning som lämpar sig för myndighetens verksamhetsområde för att utföra en lagstadgad uppgift som ankommer på staten, ett välfärdsområde eller en kommunal myndighet eller inrättning.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse ger räddningsverket handräckning och handräckningen lämnas efter möjlighet enligt räddningsledarens beslut. Behovet av handräckning till den prehospitla akutsjukvården har ökat under de senaste åren. Handräckningen till den prehospitla akutsjukvården grundar sig för närvarande inte på ett avtal. Målet är att utarbeta ett avtal där faktureringsprinciperna fastställs. För närvarande faktureras det inte för handräckning.

Ingen jämförelse med andra välfärdsområden har gjorts.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet kan räddningsverket ge handräckning med beaktande av räddningsverksamhetens resurser och beredskap.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av handräckning från räddningsmyndigheten har identifierats i servicenivåbeslutet och den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i tillgången till handräckning. Ett utvecklingsbehov är att utarbeta principer för handräckning och till behövliga delar faktureringsgrunder för att klargöra uppgiften.

2.16 Kapacitet att lämna och ta emot internationellt bistånd

Räddningsväsendet deltar i upprätthållandet av den beredskap som krävs av räddningsväsendet för att lämna bistånd till utlandet och ta emot internationellt bistånd.

2.16.1 Kapacitet att lämna internationellt bistånd

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse upprätthåller räddningsverket beredskap för uppgiften och deltar i övningar för HNS-verksamhet. Räddningsverkets resurser för att lämna bistånd är begränsade och personalen kan inte lätt lösgöra sig från sina egna uppgifter. Målet är att göra upp en utvecklingsplan som beaktar regionens möjligheter att lämna bistånd.

I jämförelse med andra välfärdsområden har området lite resurser på grund av dess storlek.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet bedöms möjligheterna för räddningsverkets personal att delta i uppgifter för lämnande av internationellt bistånd under servicenivåbeslutsperioden enligt de ekonomiska ramvillkoren. Räddningsverket upprätthåller beredskapen enligt HNS-planen och deltar i övningar som gäller internationell verksamhet.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av att lämna internationellt bistånd har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts gällande tillgången till tjänsten. Emellertid har varken utbildad personal eller andra resurser reserverats för uppgiften.

2.16.2 Kapacitet att ta emot internationellt bistånd

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse uppdateras anvisningen för mottagande av bistånd under 2025. Planen för upprätthållandet av beredskapen för att ta emot bistånd är i huvudsak gjord.

I jämförelse med andra välfärdsområden har området lite resurser på grund av dess storlek.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av att ta emot internationellt bistånd har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister eller särskilda utvecklingsbehov har upptäckts för tillgången till tjänsten.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet av, tillgången till och utvecklingsbehovet för räddningsväsendets uppgifter som ingår i räddningsverksamhetens tjänster:

Behovet av tjänsterna för räddningsverksamheten har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen.

I första enhetens mål för aktionsberedskapstiden finns brister i tre problemrutor i riskklass I som finns i Vasa. Aktionsberedskapstiderna för första enheten och räddningsverksamheten har förbättrats en aning och räddningsplutonens har förbättrats avsevärt år 2024.

Behovet av kapaciteter för räddningsverksamheten har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Problem med tillgången till räddningsdykare (rökdykare, kemikaliedykare och vattendykare) har identifierats, det vill säga ett begränsat antal av sådana särskilt bland personal i bisyssla och personal som hör till avtalsbrandkårer. För närvarande har inga betydande brister upptäckts i tillgången till andra tjänster i samband med beredskapen eller kapaciteterna för räddningsverksamheten.

Ett utvecklingsbehov är att öka personalens kunskande och utbildning för identifierade utmaningar. Det som dessutom behöver utvecklas är ledningscentralfunktionerna inom räddningsverksamhetens samarbetsområde och samarbetet i samband med dem.

Till vissa delar har jämförelse gjorts med andra välfärdsområden, men inte systematiskt.

3 Planer för räddningsverksamheten

Detta kapitel behandlar planer som räddningsverket ska göra upp enligt räddningslagen. Planerna är handlingar som stöder produktionen av de tjänster inom räddningsväsendet som bedömningen gäller. Regionförvaltningsverket bedömer utarbetandet och genomförandet av planerna utifrån välfärdsområdets redogörelse.

Räddningsverket ska enligt räddningslagen göra upp planer för den räddningsverksamhet och den ledning av räddningsverksamheten som olycksriskerna i välfärdsområdet kräver. Räddningsverken ska i samverkan och under ledning av de räddningsverk som ansvarar för samarbetet inom räddningsverksamheten göra upp planer för den ledning av räddningsverksamheten och det lämnande av bistånd som behövs inom samarbetsområdet för räddningsverksamheten.

3.1 Larmanvisningar

Räddningsverket ska i samarbete med de myndigheter som deltar i räddningsverksamheten och som ger handräckning samt Nödcentralsverket göra upp anvisningar om tillkallande av resurser som behövs för räddningsverksamheten. Larmanvisningen ska avfattas så att nödcentralen kan larma de närmaste ändamålsenliga enheterna oberoende av vilket välfärdsområde de är från.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse är larmanvisningarna endast delvis uppdaterade och i dem har endast delvis beaktats andra samarbetsplaner och planer för ömsesidigt bistånd.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet följs larmanvisningen och respons enligt den regelbundet i ERICA-systemet och avvikelserna bedöms och rättas till vid behov. Upprätthållandet av larmanvisningen är kontinuerligt och principerna för larm och förbindelserna för larmmeddelanden kontrolleras regelbundet.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av larmanvisningar har identifierats i servicenivåbeslutet och den årliga redogörelsen. Ett utvecklingsbehov är att skriftligt formulera larmanvisningarna och i larmanvisningarna beakta samarbetsplanerna och planerna för ömsesidigt bistånd.

3.2 Räddningsverkens planer för ömsesidigt bistånd

Räddningsverket ska vid behov bistå ett annat räddningsverk vid räddningsverksamhet och i samarbete göra upp behövliga samarbetsplaner för räddningsverken om biståndsberedskap och om begäran om och lämnande av bistånd. Räddningsverken ska vara beredda att i räddningsverksamhet bistå varandra inom samarbetsområdet och att vid behov också bistå ett

räddningsverk som hör till ett annat samarbetsområde för räddningsverksamheten.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse är planerna för ömsesidigt bistånd endast delvis uppdaterade.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet förnyas räddningsverkens planer för ömsesidigt bistånd tillsammans med grannräddningsverket. Räddningsdirektören fastställer faktureringsgrunderna och principerna för uppföljningen av uppdragen tillsammans med de närliggande räddningsverken samt upprättar ett separat samarbetsavtal om verksamhetsprinciperna. Enligt servicenivåbeslutet är biståndet i regel avgiftsbelagt och beslutet om det fattas enligt välfärdsområdets instruktion. Avtalen ses över årligen och uppdateras efter behov.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av planer för ömsesidigt bistånd mellan räddningsverken har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Utvecklingsbehovet är att utarbeta och förnya planerna tillsammans med de närliggande räddningsverken.

3.3 Samarbetsplaner

Räddningsverket ska utarbeta de planer för räddningsverksamheten och ledningen av räddningsverksamheten som olycksriskerna i välfärdsområdet förutsätter. Statliga myndigheter, välfärdsområdesmyndigheter och kommunala myndigheter, inrättningar och affärsverk är skyldiga att under räddningsverkets ledning delta i planeringen av räddningsverksamheten och att vid olyckor och tillbud handla så att räddningsverksamheten kan skötas effektivt.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse är samarbetsplanerna delvis i skick och uppdaterade.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet samarbetar räddningsverket årligen planmässigt med räddningsväsendet i alla välfärdsområden och med andra myndigheter och organisationer i regionen. Räddningsverket upprätthåller behövliga samarbetsplaner, samarbetsavtal och samarbetsorgan i samband med beredskapen för räddningsverksamheten.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av samarbetsplaner har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts gällande tillgången till samarbetsplaner. Ett utvecklingsbehov är att till behövliga delar samordna samarbetsplanerna och larmanvisningarna.

3.4 Planer för den räddningsverksamhet och den ledning av räddningsverksamheten som olycksriskerna förutsätter

Räddningsverket ansvarar för utarbetandet av de planer för räddningsverksamheten och ledningen av räddningsverksamheten som olycksriskerna i välfärdsområdet förutsätter, inklusive planen för släckningsvatten.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse är planerna för räddningsverksamheten och ledningen av den som olycksriskerna förutsätter delvis i skick och uppdaterade.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet utarbetar och upprätthåller räddningsverket sådana planer för räddningsverksamheten som riskerna och behoven förutsätter. Planstrukturen följer den planstruktur som fastställs i förordningen. Dessutom deltar räddningsverket aktivt i planeringen av räddningsverksamheten i samarbetsområdet, där planerna görs upp i samarbete med de myndigheter och andra samarbetsparter som deltar i räddningsverksamheten. Planerna ses över årligen och uppdateras i sin helhet minst vart tredje år.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av planerna för räddningsverksamheten och ledningen av den som olycksriskerna förutsätter har identifierats i servicenivåbeslutet och den årliga redogörelsen. Inga betydande brister har upptäckts i planerna för räddningsverksamheten eller ledningen av den. Ett utvecklingsbehov är att uppdatera behövliga delar av planerna.

3.5 Externa räddningsplaner för objekt som medför särskild risk

Räddningsverket ska för händelse av en eventuell olycka göra upp en extern räddningsplan i samarbete med den berörda verksamhetsidkaren för områden där det enligt räddningslagen finns en kärnanläggning, en produktionsanläggning, en deponi för utvinningsavfall, en bangård eller ett hamnområde som används för transport av farliga ämnen. Räddningsverket och verksamhetsidkaren ska tillsammans se till att informationen om planen ges och ordna övningar för att säkerställa att räddningsplanen fungerar. Antalet objekt som förutsätter en extern räddningsplan varierar i de olika välfärdsområdena.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse är de externa räddningsplanerna för objekt som medför särskild risk uppdaterade och övningarna enligt de externa räddningsplanerna för objekt som medför särskild risk har genomförts enligt kraven. År 2024 fanns det i området sju objekt som medför särskild risk för vilka det krävs en extern räddningsplan.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet utarbetas en extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk senast ett år efter att räddningsverket har mottagit de handlingar om externa räddningsplaner som avses i förordningen. Planerna kontrolleras och övningar för storolyckor ordnas minst vart tredje år. Den första övningen hålls senast ett år efter att den externa räddningsplanen har godkänts. Information om planer och risker för storolyckor ges minst vart femte år på både finska och svenska. Till servicehelheten för objekt som medför särskild risk hänförs ett årsverke som omfattar uppgörande och underhåll av planerna samt kommunikation, övningar, utbildningar och rapportering.

Enligt regionförvaltningsverkets uppgifter fanns det i Österbotten totalt sju objekt som medför särskild risk år 2024 och i området ordnades en övning gällande den externa räddningsplanen för objekt som medför särskild risk. Flera verksamhetsidkare deltog i övningen. Regionförvaltningsverket förelade dessutom Österbottens räddningsverk att hålla en övning som var planerad före utgången av 2024, men som fördröjdes från detta, senast före utgången av januari 2025¹¹.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av externa räddningsplaner för objekt som medför särskild risk har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Skyldigheterna för externa räddningsplaner för objekt som medför särskild risk för 2024 har fullgjorts. I fortsättningen är det ett utvecklingsbehov att noggrannare sköta de lagstadgade skyldigheterna för objekt som medför särskild risk inklusive tidtabellerna.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet för planerna för räddningsverksamheten:

Behovet av planer för räddningsverksamheten har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen.

Inga betydande brister har upptäckts i planerna för räddningsverksamheten. När det gäller planerna har man emellertid identifierat ett behov att granska hur aktuella planerna är och hur förenliga de är med andra planer. Utvecklingsbehovet är att granska hur enhetliga planerna för räddningsverksamheten är och att samordna behövliga delar av planerna.

¹¹ Föreläggande för Österbottens välfärdsområdes räddningsväsende att rätta till försummelser i en extern räddningsplan, informationen om den och genomförandet av övningen 9.12.24. Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. Dnr LSSAVI/17419/2024.

4 Frivilligarbete inom räddningsväsendet

Avtalsbrandkårer och andra organisationer och personer kan anlitas för att bistå räddningsväsendet i utbildnings-, rådgivnings- och upplysningsuppgifter och räddningsverksamhet. Velfärdsområdet beslutar i vilken omfattning det anlitar frivilliga för att producera räddningsverksamhetens tjänster.

Utöver avtalsbrandkårerna kan även andra aktörer, såsom sjöräddningsföreningars enheter, frivilliga räddningstjänsten, räddningsbranschens förbund, räddningshundar samt radioamatörer och andra organisationer och föreningar som grundar sig på frivilligverksamhet, anlitas för att bistå i räddningsväsendets uppgifter.

I detta kapitel utvärderas skötseln av uppgifter i anslutning till frivilligarbete inom räddningsväsendet, det uppgiftsspecifika behovet av och tillgången till tjänster samt behovet av att utveckla dem.

4.1 Anlitande av avtalspersonal, personal i bisyssla och frivilligarbete i produktionen av räddningsväsendets tjänster

Informationen i velfärdsområdets redogörelse

Enligt velfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket utöver personal i bisyssla och avtalsbrandkårister även ett avtal med Vasa sjöräddningsförening. Uppdateringen av brandkårsavtalen, som omfattar ungefär hälften av den frivilliga personalen, inleddes 2024 och avsikten är att de ska vara färdiga under andra hälften av 2025. Avsikten är även att uppdatera avtalet med sjöräddningssällskapet under 2025. Som utvecklingsbehov har identifierats ett avtal som omfattar hela velfärdsområdet med Frivilliga räddningstjänsten, vilket skulle möjliggöra omfattande användning av frivilliga i olika stöduppgifter inom räddningsverksamheten.

Inget särskilt upptäcktes vid jämförelsen med andra velfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet använder räddningsverket avtalspersonal och personal i bisyssla för tjänsteproduktionen inom de gränser som anges i räddningslagen. Avtalsbrandkårer anlitas särskilt för att upprätthålla omfattande regional beredskap för räddningsverksamhet och för storolyckor. Avtalspersonal anlitas dessutom i tillämpliga delar vid ordnandet av säkerhetskommunikationsevenemang. Avtalspersonalen utbildas i att producera räddningsverksamhetens tjänster på det sätt som områdets risker, stationens särdrag och kapaciteten förutsätter.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av att anlita frivilliga för att producera räddningsväsendets tjänster har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Tillgången till frivillig personal för produktionen av räddningsväsendets tjänster har hittills legat på en god nivå. Det identifierade utvecklingsbehovet att förbättra tillgången till frivilliga med hjälp av nya aktörer är bra.

4.2 Främjande av personal i bisyssla, avtalsbrandkårernas personal och frivilligarbete inom räddningsväsendet

Myndigheterna för räddningsväsendet ska i mån av möjlighet främja verksamhetsförutsättningarna för frivilliga organisationer som anlitas i räddningsväsendets uppgifter. Främjandet av de frivilliga organisationernas verksamhetsförutsättningar omfattar ekonomiskt stöd, utbildningsstöd eller annat samarbete med de frivilliga organisationerna. Åtgärderna ska synas som mål och åtgärder som antecknats bland annat i räddningsverkens verksamhetsplaner.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket skapat goda ramar för avtalsbrandkårsverksamheten. Räddningsverket har försett och ordnat den utbildning som krävs både som egen verksamhet och tillsammans med SPEK i Österbotten. Dessutom har räddningsverket sett till att ordna företagshälsovården och tester av funktionsförmågan och upprätthåller ändamålsenlig fordonsmateriel och ändamålsenliga lokaler. Räddningsverket har dessutom stött ungdomsavdelningarnas verksamhet i avtalsbrandkårer och -föreningar. Sjöräddningssällskapet har bland annat fått materiellt stöd.

Ingen jämförelse har gjorts med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet tryggas avtalsbrandkårsverksamhetens verksamhetsförutsättningar och verksamheten utvecklas i samarbete med avtalsbrandkårerna och brandkårsföreningarna. Avtalspersonalens arbetsgrupp sammanträder minst fyra gånger per år. Dessutom deltar räddningsverkets personal i huvudsyssla efter möjlighet i utbildningar och övningar för frivilliga aktörer i regionen som behandlar olycks- och nödsituationer samt beredskapen för störningssituationer och undantagsförhållanden och hur man handlar i dem.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Främjandet av frivilligverksamheten inom räddningsväsendet har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Främjandet av frivilligverksamhet är på god nivå.

4.3 Hälsoundersökningar för dem som hör till avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar

För rökdykare och andra personer som utför motsvarande tungt arbete ska det, när de hör till avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som ingått avtal, ordnas sådana hälsoundersökningar som motsvarar de undersökningar som föreskrivs i lagen om företagshälsovård och andra förebyggande tjänster. Med förebyggande tjänster och hälsoundersökningar avses att förebygga och bekämpa hälsorisker och sanitära olägenheter som följer av arbete som hör till räddningsverksamheten och av arbetsförhållandena samt att skydda och främja personernas säkerhet, arbetsförmåga och hälsa.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har det i området tidvis funnits problem med tillgången till serviceproducenter när det gäller hälsoundersökningar inom företagshälsovården. Syftet är att utveckla servicen så att behoven kan förutses och att utbudet motsvarar behovet. Avtalen om företagshälsovård med serviceproducenterna granskas och syftet är att hela avtalspersonalen ska omfattas av företagshälsovården under 2026. För närvarande är företagshälsovården begränsad till dem som deltar i krävande uppgifter inom räddningsverksamheten.

Ingen jämförelse har gjorts med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet har avtalspersonalen beaktats i planen för företagshälsovård för räddningsverkets personal. För avtalspersonalens del följer räddningsverket de principer för hälsoundersökningar som fastställs i bestämmelserna.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av företagshälsovårdsundersökningar för personer som hör till avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Det finns tidvis utmaningar när det gäller tillgången till hälsoundersökningar. Ett utvecklingsbehov är att förbättra tillgången till företagshälsovårdstjänster och att den frivilliga personalen och avtalspersonalen helt ska omfattas av företagshälsovården.

4.4 Utbildning av personal i bisyssla och avtalspersonal

Av personer i bisyssla och de personer som hör till avtalsbrandkårer eller till andra sammanslutningar som ingått avtal krävs utbildning i enlighet med Räddningsinstitutets läroplan för deltagande i räddningsverksamheten.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse följs Räddningsinstitutets fastställda läroplan för avtalspersonalen. Räddningsverket har ett avtal med Pohjanmaan pelastusalan liitto. Enligt redogörelsen har man identifierat ett ökat behov för utbildning och utbildare.

Ingen jämförelse har gjorts med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet ska utbildningen av avtalspersonalen skötas antingen som egen verksamhet eller som köpt tjänst och antalet utbildningsdagar ska hållas på minst 700 dagar.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av utbildning för personal i bisyssla och avtalspersonal har identifierats i servicenivåbeslutet och den årliga redogörelsen. Tillgången till utbildning har i

huvudsak legat på en god nivå. Ett utvecklingsbehov är att trygga de nuvarande utbildningsmängderna och kunna öka utbildningen i enlighet med räddningsverkets behov och mål.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet av, tillgången till och utvecklingsbehovet för frivilligverksamhet inom räddningsväsendet:

Behovet av att anlita frivilliga för att producera räddningsväsendets tjänster har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Frivilliga används särskilt för produktionen av räddningsverksamhetens tjänster.

Inga betydande brister har upptäckts i tillgången till frivilliga inom räddningsväsendet. Tillgången har hittills varit på en god nivå. Tillgången till företagshälsovårdsundersökningar för frivilliga har tidvis varit problematisk. Problemen har emellertid mer haft att göra med den som producerar företagshälsovårdstjänsterna. Tillgången till utbildning för personal i bisyssla och avtalspersonal var i huvudsak på god nivå.

Anlitande av frivilliga i produktionen av räddningsväsendets tjänster ska följas upp och bedömas särskilt med tanke på kapaciteten. Ett utvecklingsbehov är att trygga och förbättra företagshälsovården för frivilliga inom räddningsväsendet och få alla frivilliga inom räddningsväsendet att omfattas av hälsoundersökningar inom företagshälsovården.

Till vissa delar har jämförelse gjorts med andra välfärdsområden, men inte systematiskt.

5 Befolkningsskyddstjänster

Räddningsväsendets myndigheter ska enligt räddningslagen med tillräckliga planer och förberedelser förbereda sig på att sköta befolkningsskyddsuppgifter som hör till deras verksamhetsområde. Befolkningsskyddstjänster är bland annat

- planering av befolkningsskyddsberedskapen
- samordning av planerna för befolkningsskyddsuppgifter som räddningsväsendets myndigheter ansvarar för
- fastställande av välfärdsområdets befolkningsskyddsorganisation
- reservering av personal som behövs för befolkningsskyddsuppgifter
- utbildning av befolkningsskyddets lednings- och specialpersonal
- ordnande av ledningslokaler och andra förutsättningar för räddningsverksamheten under undantagsförhållanden
- samarbete med kommunerna.

Syftet med detta kapitel är att bedöma det uppgiftsspecifika behovet av och tillgången till befolkningsskyddstjänster samt behovet av att utveckla tjänsterna.

5.1 Planering av kapaciteten för befolkningsskyddsberedskap

Räddningsväsendets myndighet i välfärdsområdet sörjer för utarbetandet och uppdateringen av de planer som befolkningsskyddsberedskapen förutsätter och för de resurser som behövs för skötseln av uppgifterna.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse räckte räddningsverkets organisation och resursallokering inte till för planering av beredskapen för befolkningsskydd. Läget inom planeringen av beredskapen för befolkningsskydd var inte på den målsatta nivån år 2024. Som utvecklingsbehov har identifierats att öka resurserna för beredskapen.

Ingen jämförelse har gjorts med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet har räddningsverket under 2024 en aktuell beredskapsplan som uppdateras minst vart fjärde år och när läget kräver det. Rekryteringsbehovet för beredskapsplaneringen är ett årsverke.

Regionförvaltningsverket har i februari 2025 förelagt Österbottens välfärdsområde att avhjälpa de betydande bristerna i planeringen av beredskapen för befolkningsskydd.¹² I föreläggandet om att avhjälpa bristerna specificeras de betydande bristerna och en tidtabell för när bristerna ska avhjälpas.

¹² Föreläggande för Österbottens välfärdsområde att avhjälpa betydande brister som upptäcktes inom räddningsväsendets beredskap och i beredskapen för befolkningsskydd. 28.2.25. Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. Dnr LSSAVI/15793/2023.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av planering av beredskapen för befolkningsskyddet har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. I planeringen av beredskapen för befolkningsskydd upptäcktes brister som särskilt gäller grunden för planeringen. Ett utvecklingsbehov är att utarbeta och verkställa de planer för beredskapen för befolkningsskyddet som saknas till den krävda nivån.

5.2 Samordning av planerna för befolkningsskyddsuppgifter som myndigheterna för räddningsväsendet ansvarar för

Räddningsväsendets myndighet i välfärdsområdet sörjer för samordningen av verksamheten och planerna med beaktande av samarbetsbehoven och samarbetsavtalen.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har planerna för befolkningsskyddsuppgifter setts över, men de har ännu inte samordnats med andra aktörer. Som utvecklingsbehov har identifierats att öka resurserna för samordningen. Samarbetsgruppen för befolkningsskyddet hade ännu inte bildats 2024. Dessutom ökas samordningen inom samarbetsområdet för räddningsverksamheten.

Ingen jämförelse har gjorts med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet kommer evakueringsplanerna att uppdateras under servicenivåbeslutsperioden och planer för befolkningsskyddet utarbetas. I planeringen kommer utöver välfärdsområdet även kommuner och industri att beaktas. Räddningsverket svarar för samordningen av de funktioner och planer för befolkningsskyddsuppgifter som det ansvarar för i Österbottens område, där har samarbetsgruppen för befolkningsskyddet den viktigaste rollen.

Regionförvaltningsverket har i februari 2025 förelagt Österbottens välfärdsområde att avhjälpa de betydande bristerna som upptäcktes inom samordningen av planerna för befolkningsskyddsuppgifterna. I föreläggandet om att avhjälpa bristerna specificeras de betydande bristerna och en tidtabell för när bristerna ska avhjälpas.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet att samordna planerna för de befolkningsskyddsuppgifter som räddningsväsendets myndigheter ansvarar för har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Det finns brister i samordningen av planerna för befolkningsskyddsuppgifter som myndigheterna för räddningsväsendet ansvarar för. Ett utvecklingsbehov är att under 2025 slutföra samordningen av de planer för befolkningsskyddsuppgifter som räddningsmyndigheterna ansvarar för med nödvändiga aktörer. Ett utvecklingsbehov är dessutom att bilda en samarbetsgrupp för befolkningsskyddet och inleda verksamheten.

5.3 Fastställande av välfärdsområdets befolkningsskyddsorganisation

Räddningsväsendets myndighet i välfärdsområdet sörjer för utarbetandet och uppdateringen av planerna för befolkningsskyddsorganisationens personal (personal i huvud- och bisyssla samt avtalsbrandkårernas personal), material och lokaler.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har befolkningsskyddsorganisationen inte helt fastställts. Dessutom är det skäl att spara material, materiel och lokaler som hör till befolkningsskyddsorganisationen i registret över beredskapen.

Ingen jämförelse har gjorts med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthåller räddningsverket planer för att fastställa personal, material och lokaler för den befolkningsskyddsorganisation som hör till räddningsverkets verksamhet. Uppgifterna sparas i ett ändamålsenligt register från vilket de kontrolleras i fråga om materiel och lokaler åtminstone med två års mellanrum och i fråga om personuppgifter minst med fem års mellanrum.

Regionförvaltningsverket har i februari 2025 förelagt Österbottens välfärdsområde att avhjälpa de betydande bristerna som upptäcktes inom fastställandet av befolkningsskyddsorganisationen. I föreläggandet om att avhjälpa bristerna specificeras de betydande bristerna och en tidtabell för när bristerna ska avhjälpas.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av att fastställa befolkningsskyddsorganisationen i välfärdsområdet har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Brister upptäcktes i fastställandet av välfärdsområdets befolkningsskyddsorganisation och fastställandet av reserveringar för organisationen samt materiel, lokaler och material behöver kompletteras. Ett utvecklingsbehov är att under 2025 fastställa välfärdsområdets befolkningsskyddsorganisation och dess materiel-, lokal- och materialreserveringar så att de är aktuella.

5.4 Reservering av personal, materiel och lokaler som behövs för befolkningsskyddsuppgifter

Räddningsväsendets myndigheter i välfärdsområdet ansvarar för principerna för reservering av personal och lokaler för befolkningsskyddsorganisationen och tidsintervallet för uppdateringen. Den innehåller en uppdaterad VAP-reservering för personal i huvudsyssla och bisyssla samt avtalsbrandkårernas personal samt reservering av egna lokaler och eventuella tillfälliga skyddsrum.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket reserverat personal i huvudsyssla och dessutom räddningsverkets fordon.

Enligt räddningsverkets bedömning är området på samma nivå i jämförelse med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet ser räddningsverket till reserveringen av personal i huvudsyssla och bisyssla, avtalspersonal och fordonsmateriel samt för att reserveringarna är aktuella. Personreserveringarna kontrolleras minst vart tredje år. Om det sker betydande förändringar i befolkningsskyddsorganisationen eller personalen görs nödvändiga personreserveringar emellertid alltid. Beredskapschefen svarar för reserveringarna av personer, fordon och lokaler och för upprätthållandet anvisas 0,1 årsverke.

Regionförvaltningsverket har i februari 2025 förelagt Österbottens välfärdsområde att avhjälpa de betydande bristerna som upptäcktes inom reserveringen av personal, materiel och lokaler som behövs för befolkningsskyddsuppgifter. I föreläggandet om att avhjälpa bristerna specificeras de betydande bristerna och en tidtabell för när bristerna ska avhjälpas.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av att reservera personal för befolkningsskyddsuppgifter har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Brister upptäcktes i reservering av personal eftersom det inte alls har reserverats frivilliga eller avtalspersonal inom räddningsväsendet. Reserveringarna av materiel och lokalresurser är även åtminstone delvis ogjorda. Ett utvecklingsbehov är att uppdatera uppgifterna om reservering av personal, materiel och lokaler som behövs för befolkningsskyddsuppgifter senast 2025.

5.5 Utbildning av befolkningsskyddets lednings- och specialpersonal

Lednings- och specialpersonalen inom befolkningsskyddet ska ha tillräcklig kompetens för att sköta de befolkningsskyddsuppgifter som räddningsväsendets myndigheter ansvarar för. Fastställandet av utbildning, introduktion och upprätthållande av kunnskap som krävs för kompetensen och de åtgärder som planerats på basis av detta bildar utbildningsprogrammet för befolkningsskydd.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har personer i räddningsverkets ledning och annan personal deltagit i utbildningar för lednings- och specialpersonalen inom befolkningsskyddet under 2024. Antalet utbildningsdagar var 22, av vilka Räddningsinstitutet ordnade 18 utbildningsdagar och fyra ordnades som egen utbildning. Enligt redogörelsen har den personal som har reserverats för befolkningsskyddsuppgifter endast delvis utbildats för sina uppgifter.

Enligt räddningsverkets bedömning är området på samma nivå i jämförelse med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthåller räddningsverket befolkningsskyddspersonalens kompetens genom övningar och utbildningar.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet att utbilda lednings- och specialpersonal inom befolkningsskyddet har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Brister upptäcktes i utbildningen av lednings- och specialpersonal inom befolkningsskyddet. Ett utvecklingsbehov är att utbilda lednings- och specialpersonal inom befolkningsskyddet i enlighet med den uppgjorda utbildningsplanen.

5.6 Ordnande av ledningslokaler och andra förutsättningar för räddningsverksamheten under undantagsförhållanden

Förutsättningarna för ledningen av räddningsväsendets myndigheter under undantagsförhållanden ska säkerställas. Detta omfattar

- en plan för ledning under undantagsförhållanden, inklusive uppdatering av planen och introduktion i planen
- fastställande av lokaler, tillfälliga lokaler och skyddsrum, som behövs för lednings- och kommunikationsfunktionerna samt avtal om lokalernas underhåll
- fastställande av de datasystem och reservsystem för dem som behövs i lednings- och kommunikationsfunktionerna samt avtal för underhållet av systemen.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse är räddningsverkets ledningslokaler inte till alla delar ändamålsenliga och en ny ledningscentral är under planering. Dessutom fortsätter räddningsverket att utveckla reservsystemen för ledning och larm i enlighet med servicenivåbeslutet.

Enligt räddningsverkets bedömning är området på samma nivå i jämförelse med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet upprätthåller räddningsverket de ledningssystem och reservsystem som används. Räddningsverket utvecklar sin kapacitet att i alla situationer leda befolkningsskyddsuppgifter som hör till räddningsväsendet.

Regionförvaltningsverket har i februari 2025 förelagt Österbottens välfärdsområde att avhjälpa betydande brister i ordnandet av sådana ledningsutrymmen och andra förutsättningar som möjliggör räddningsverksamhet under undantagsförhållanden. I föreläggandet om att avhjälpa bristerna specificeras de betydande bristerna och en tidtabell för när bristerna ska avhjälpas.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av ledningslokaler och andra förutsättningar för räddningsverksamheten i undantagsförhållanden har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Brister upptäcktes i ordnandet av ledningslokaler och andra förutsättningar som möjliggör räddningsverksamhet under undantagsförhållanden. Ett utvecklingsbehov är att fortsätta utveckla räddningsverksamhetens ledningslokaler och utbilda personalen i att fungera i störningssituationer under normala förhållanden och under undantagsförhållanden där man är tvungen att förlita sig på reservarrangemang för ledningssystem och ledningslokaler.

5.7 Beredskapssamarbete med kommunerna

I beredskapen för befolkningsskydd samarbetar man med kommunerna. Samarbetet omfattar samarbetsstrukturer, verksamhetsmodeller och det informationsflöde som samarbetet förutsätter. Övrigt samarbete i anslutning till beredskapen är till exempel stöd för kommunernas beredskapsplanering.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse uppnåddes det uppställda målet för beredskapssamarbetet med kommunerna delvis 2024. Samarbete har gjorts med kommunerna i samband med beredskapen, men alla planerade åtgärder har inte kunnat genomföras. Som utvecklingsbehov har identifierats bland annat samarbete som genomförs med beredskapsövningar. Välfärdsområdet och kommunerna har inte kommit överens om samarbete i samband med beredskapen och kommunerna betalar inget för stödet. Nu har kommunerna fått stöd utgående från kommunernas efterfrågan.

Enligt räddningsverkets bedömning är området på samma nivå i jämförelse med andra välfärdsområden.

Övrig information

Enligt servicenivåbeslutet deltar räddningsverket aktivt i säkerhetsforumet och leder sekretariatets verksamhet. Kommunernas kapacitet för räddningsverksamheten vid störningssituationer kartläggs och man kommer överens om praktiska rutiner för hur gemensamma lägesbilder delas. Dessutom upprätthålls och testas kommunernas ledningsgruppers larmservice årligen.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet, tillgången och utvecklingsbehovet

Behovet av samarbete med kommunerna har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Inga brister har upptäckts i tillgången till samarbete, men stödet för beredskapen mellan välfärdsområdets räddningsverk och kommunerna grundar sig inte på avtal. Ett utvecklingsbehov är att utarbeta avtal om samarbetet med kommunerna.

Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet av, tillgången till och utvecklingsbehovet för räddningsväsendets uppgifter som ingår i befolkningsskyddstjänster:

Behovet av tjänster inom beredskapen för befolkningsskydd har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen.

I tjänsterna inom beredskapen för befolkningsskydd har upptäckts brister bland annat i planeringsgrunden, i fastställandet av välfärdsområdets befolkningsskyddsorganisation, i reserveringen av personal, lokaler och materiel för befolkningsskyddsuppgifter, i utbildningen av lednings- och specialpersonal inom befolkningsskyddet samt i ordnandet av ledningslokaler och andra förutsättningar som möjliggör räddningsverksamhet under undantagsförhållanden. Regionförvaltningsverket har i februari 2025 förelagt Österbottens välfärdsområde att avhjälpa de betydande bristerna i samband med befolkningsskyddstjänsterna.

Ett utvecklingsbehov är att bringa de uppgifter som hänför sig till befolkningsskyddstjänsterna till den nivå som lagstiftningen kräver enligt den tidtabell som förutsätts i föreläggandet om att avhjälpa brister.

6 Kvaliteten på räddningsväsendets tjänster och behovet av att utveckla dem

6.1 Uppnåendet av de riksomfattande mål som statsrådet fastställt för organiseringen av ett högklassigt räddningsväsende i välfärdsområdet

6.1.1 Mål 1: En likvärdig och högkvalitativ servicenivå inom räddningsväsendet tillgodoses både regionalt och på riksnivå

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse grundar sig räddningsverkets tjänster på riskerna i regionen och produceras på ett jämlikt sätt med beaktande av riskrutorna och riskanalysen i området samt olycksutvecklingen. Målet är att producera tjänsterna i enlighet med kraven på aktionsberedskapstider och principerna för den närmaste och mest ändamålsenliga enheten.

6.1.2 Mål 2: Räddningsväsendet förfogar över tillräckliga personresurser samt en kompetent och välmående personal

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har det inte funnits tillräckligt många sökande som uppfyller behörighetsvillkoren för räddningsverkets manskap och befälsuppgifter och räddningsverket har för att upprätthålla servicenivån varit tvunget att fylla uppgifterna med personer som inte uppfyller behörighetskraven. Antalet räddningspersoner har identifierats som en risk för upprätthållandet av servicenivån och produktionen av högklassiga och arbetssäkra tjänster. Syftet med att tidvis ordna svenskspråkig utbildning för räddningspersoner är att trygga tjänsterna också på det andra inhemska språket. Det skulle ändå finnas ett årligt behov för dessa utbildningar. Det är skäl att ordna även tvåspråkiga underbefäls- och befälsutbildningar.

6.1.3 Mål 3: Räddningsväsendets förebyggande av olyckor är riskbaserat, likvärdigt och effektivt

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse styr inrikesministeriets publikation Räddningsväsendets åtgärdsprogram för förebyggande av olyckor räddningsverkets planering av förebyggandet av olyckor. Räddningsverket planerar en plan för förebyggande av olyckor som kommer att omfatta både en tillsynsplan och en plan för säkerhetskommunikation. Dessutom styr planen sakkunnigtjänsterna inom förebyggande av olyckor. Genom riksomfattande tillsynsprocesser kan tjänsterna för förebyggande av olyckor produceras på ett enhetligt och verkningsfullt sätt för områdets invånare.

6.1.4 Mål 4: Räddningsväsendet förmår att omedelbart reagera på ett planenligt sätt i alla säkerhetssituationer, och det är en närservice på säkerhetsområdet även framöver

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse grundar sig räddningsverkets tjänsteproduktion på den riskanalys som ligger till grund för servicenivåbeslutet och som beskriver verksamhetsmiljön samt på en riksomfattande och regional riskanalys, som kompletteras med planer och anvisningar som styr serviceproduktionen. Tillhandahållandet av räddningsväsendets tjänster grundar sig på arrangemang under normala förhållanden. Det kan emellertid bli nödvändigt att prioritera funktionerna om verkningarna av en störningssituation är omfattande eller situationen drar ut på tiden. Enligt redogörelsen är mängden anställda i huvudsyssla i förhållande till befolkningen emellertid ett problem. För avtalspersonalens del skapas svårigheter av att den personal som deltar i räddningsverksamheten och som aktiveras under situationen inte på ett enkelt sätt kan förflyttas regionalt. I området har det sedan 2023 funnits ett brandstationsnät på 46 brandstationer och dessutom andra lokaler, såsom lager för oljebekämpning och för materiel. I vissa lokaler har det varit problem med inomhusluften. Dessutom uppfyller inte alla lokaler de arbetarskyddsmässiga, funktionella eller byggnadstekniska kraven.

6.1.5 Mål 5: Räddningsväsendets regionala och riksomfattande beredskap gör det möjligt att skydda befolkningen under alla omständigheter

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket beredskap att ordna räddningsväsendets tjänster även under undantagsförhållanden. Under undantagsförhållanden är det emellertid nödvändigt att intensifiera och effektivisera verksamheten, och om omständigheterna så kräver måste uppgifterna prioriteras enligt hur brådskande och viktiga de är. Också den regionala ledningen av befolkningsskyddet och samarbetet med kommuner och andra myndigheter kräver användning av resurserna som reserverats för dem. Serviceproduktionen kan behöva anpassas så att resurser för normala förhållanden överförs på det sätt som läget kräver.

6.1.6 Mål 6: Räddningsväsendet har aktiv och planmässig internationell verksamhet som anknyter till dess nationella strukturer

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket planer för lämnande och mottagande av internationellt bistånd. Ett system för att lämna bistånd ska emellertid skapas och planeras. Syftet har varit att utbilda och utrusta personal för en operativ och en sakkunniggrupp. Räddningsverkets begränsade personalresurser för bistånd till utlandet gör att de är borta från räddningsverkets normala uppgifter.

6.1.7 Mål 7: Nationell planering, genomförande och utveckling av räddningsväsendets tjänster bygger på informationsledning och samordnad informationshantering

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har användarrättigheter för datasystemen beviljats i enlighet med systemets krav och målet för utvecklingen är informationsbaserad ledning.

6.1.8 Mål 8: Investeringar i räddningsväsendet stärker serviceproduktionens effektivitet

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse görs räddningsväsendets investeringar och anskaffningar för att säkerställa kapaciteterna enligt plan på ett kostnadseffektivt sätt. När det gäller materiel strävar man efter att säkerställa en hög nyttjandegrad och kapacitet samt att anvisningen för planering av aktionsberedskapen följs. För Tilajokis del har man vid investeringarna bland annat beaktat svårigheterna i samband med tillgången till räddningsverksamheten.

6.1.9 Mål 9: Räddningsväsendet har tydliga mekanismer för administration och styrning

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse beaktas i strategiarbetet som räddningsverket inledde 2024 även den nationella strategin för räddningsväsendet.

6.2 Uppnående av de rekommendationer som man kommit överens om i förhandlingarna mellan inrikesministeriet och välfärdsområdet inom välfärdsområdet

Inrikesministeriet har ställt upp följande mål för åren 2023–2026:

1. Området ska fortsätta med att reformera verksamheten.
2. Antalet olyckor ska effektivt minskas och antalet bränder ska halveras före utgången av 2030. Välfärdsområdena ska i arbetet med att förebygga olyckor ägna uppmärksamhet åt att stärka kvaliteten och effektiviteten.
3. Välfärdsområdena ska förbättra sin aktionsberedskap i området till en nivå som motsvarar riskerna i verksamhetsmiljön
4. Välfärdsområdenas räddningsväsenden ska säkerställa att resurserna och kompetensen för befolkningsskyddsberedskap är tillräckliga och används för att uppfylla lagstadgade uppgifter.
5. Välfärdsområdena ska fästa särskild vikt vid arbetshälsan och arbetssäkerheten inom räddningsbranschen.

Tabell 8: Ändring i antalet bränder i förhållande till målet. Omfattar alla bränder enligt välfärdsområde.

Område	Kontrollvärde (=2022)	Målnivå 2030	2023 (st.)	2023, % från målet vid jämn utveckling	2024 (st.)	2024, % från målet vid jämn utveckling
Södra Karelen	320	160	307	102 %	295	105 %
Södra Österbotten	563	282	512	97 %	592	120 %
Södra Savolax	334	167	336	107 %	358	122 %
Helsingfors	890	445	910	109 %	793	102 %
Östra Nyland	283	142	316	119 %	209	84 %
Kajanaland	197	99	167	90 %	199	115 %
Egentliga Tavastland	374	187	422	120 %	417	127 %
Mellersta Österbotten*	171	86	152	95 %	189	126 %
Mellersta Finland	523	262	559	114 %	592	129 %
Mellersta Nyland	844	422	854	108 %	805	109 %
Kymmenedalen	477	239	464	104 %	429	103 %
Lappland	617	309	636	110 %	640	119 %
Västra Nyland	824	412	883	114 %	809	112 %
Birkaland	1036	518	1009	104 %	976	108 %
Österbotten*	424	212	347	87 %	329	89 %
Norra Karelen	369	185	392	113 %	460	142 %
Norra Österbotten	853	427	862	108 %	902	121 %
Norra Savolax	570	285	525	98 %	662	133 %
Päijänne-Tavastland	496	248	515	111 %	529	122 %
Satakunta	691	346	584	90 %	603	100 %
Egentliga Finland	1083	542	1209	119 %	1088	115 %
Totalt	11939	5970	11961	107 %	11876	114 %
*Kronoby, Larsmo och Jakobstad har räknats in i Österbottens kontrollvärde						

6.2.1 Området ska fortsätta med att reformera verksamheten

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket genomfört en organisationsreform som ännu inte är färdig. Vid förnyandet av verksamheten beaktas att kommunerna i det norra verksamhetsområdet anslöts till välfärdsområdet och att räddningsväsendet integrerades i välfärdsområdet.

6.2.2 Antalet olyckor ska effektivt minskas och antalet bränder ska halveras före utgången av 2030. Välfärdsområdena ska i arbetet med att förebygga olyckor ägna uppmärksamhet åt att stärka kvaliteten och effektiviteten

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har det på samarbetsområdesnivå förts diskussioner om hur antalet olyckor kan minskas och statistik och slutsatser har jämförts inom samarbetsområdet. Räddningsverket inleder ett utvecklingsprogram i anknytning till ämnet år 2025.

6.2.3 Välfärdsområdena ska förbättra sin aktionsberedskap i området till en nivå som motsvarar riskerna i verksamhetsmiljön

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse utvecklar räddningsverket brandstationsnätet för att uppfylla kraven på aktionsberedskapstider och för snabb och ändamålsenlig hjälp. I planeringen beaktas att brandstationerna ligger nära goda trafikförbindelser med beaktande av riskerna i området och förändringarna inom den närmaste framtiden.

6.2.4 Välfärdsområdenas räddningsväsenden ska säkerställa att resurserna och kompetensen för befolkningsskyddsberedskap är tillräckliga och används för att uppfylla lagstadgade uppgifter.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverkets resurser för befolkningsskyddet beaktats i organiseringen av verksamheten. År 2024 utarbetades planer för befolkningsskyddet och en beredskapsplanerare rekryterades.

6.2.5 Välfärdsområdena ska fästa särskild vikt vid arbetshälsan och arbetssäkerheten inom räddningsbranschen

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket under 2024 utarbetat en handbok för arbetskulturen. Handboken har tagits i bruk. Dessutom har säkerhetsanvisningarna för övningar och utbildning uppdaterats.

Regionförvaltningsverkets bedömning av kvaliteten på räddningsväsendets tjänster och utvecklingsbehovet som fastställts i välfärdsområdets redogörelse:

De riksomfattande strategiska målen för ordnandet av räddningsväsendet 2023–2026 har beaktats i välfärdsområdets årliga redogörelse. De viktigaste utmaningarna gäller räddningsväsendets personalresurser. Det ringa antalet räddningspersoner och befälspersonal och den begränsade tillgången till behöriga sökande utgör en risk för upprätthållandet av den nuvarande servicenivån och för produktionen av högklassiga tjänster. Ett utvecklingsbehov är att särskilt sträva efter att sörja för de nuvarande personalresurserna och deras tillräcklighet samt personalens kompetens.

Enligt redogörelsen har man på ett omfattande och aktivt sätt börjat genomföra målen som ställdes upp under välfärdsområdesförhandlingarna. Det tar emellertid tid att uppnå målen och många av de projekt som syftar till målen är ännu i inledningsfasen och under arbete. För dessa kan inverkan på kvaliteten av räddningsväsendets tjänster ännu inte bedömas. De åtgärder som har vidtagits är förenliga med målen som ställdes upp i välfärdsområdesförhandlingarna.

7 Räddningsväsendets investeringsbehov och verkningar

7.1 Investeringsbehov

Välfärdsområdet ska i delplanen för räddningsväsendet välja de viktigaste investeringarna samt motsvarande avtal med tanke på ordnandet av räddningsväsendet. Det är regionförvaltningsverkets uppgift att bedöma behovet av investeringar inom räddningsväsendet. I bedömningen ska uppmärksamhet ägnas åt att investeringarna motsvarar de risker som servicenivån förutsätter.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse har räddningsverket utarbetat en delinvesteringsplan för räddningsväsendet, där investeringsbehoven har setts över och specificerats årligen enligt läget. Den största förändringen till den ursprungliga delinvesteringsplanen är mer omfattande satsningar på oljebekämpningsberedskapen bland annat med nya fartyg och containers för bekämpning av oljeskador på land.

Investeringarna i tunga fordon är ersättningsinvesteringar som syftar till att ersätta över 30 år gamla fordon, vilket bland annat påverkar underhållskostnaderna. Regionalt hänför sig nyanskaffningarna till materiel i alla verksamhetsområden i syfte att hålla materielen i så gott skick som möjligt. För svårigheterna under menförestiden i verksamhetsmiljön har räddningsverket planerat att införskaffa en ny hydrokopter och en annan att ersätta en gammal. Det förbättrar aktionsberedskapen och tillgången till tjänster särskilt i skärgården, där nåbarheten under menförestiden annars är dålig. Utöver de ovan nämnda förnyar och ersätter räddningsverket lättare fordon, till exempel manskaps- och pickupbilar, som är 15 - 34 år gamla. För övriga materielinvesteringar är centrala investeringar därtill befolkningslarmen som förnyas och att de centrala brandstationerna förses med bränslecisterner och generatorer för elavbrott.

Centrala projekt för avtal som motsvarar investeringar är byggprojekten för huvud- och sidobrandstationerna i Vasa, som bland annat ersätter huvudbrandstationsfastigheten som är i slutet av livscykeln och förbättrar problemen i samband med aktionsberedskapen i Vasa. Dessutom har en ny brandstation byggts i Närpes under 2023 och en grundlig renovering av tre brandstationer i Korsholm planeras. Projekten ovan påverkar sannolikt hyreskostnaderna i framtiden. En ytterligare viktig investering för brandstationsfastigheter är ett projekt som höjer säkerhetsnivån i brandstationerna. Projektet förbättrar bland annat övervakningen och passerkontrollen vid brandstationerna.

Regionförvaltningsverkets bedömning av investeringsbehovet

Behovet av räddningsväsendets investeringar har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Räddningsverket verkar på ett omfattande område på land och till havs. Regionförvaltningsverkets bedömning av behovet av investeringar är att jämlik tillgång till räddningsväsendets tjänster

och aktionsberedskapen förutsätter kontinuerliga investeringar för att upprätthålla brandkåren i området. En jämlik tillgång till tjänsterna förutsätter dessutom att det finns materiel i hela området och inte endast på de centrala brandstationerna. Övriga investeringar som ingår i delplanen, till exempel projektet som förbättrar brandstationernas säkerhetsnivå och passerkontrollen, stöder räddningsväsendets kontinuitetshantering.

7.2 Investeringarnas verkningar

Välfärdsområdet ska i delplanen bedöma investeringarnas inverkan på en jämlik tillgång till räddningsväsendets tjänster, deras kvalitet och kostnadseffektivitet. Det är regionförvaltningsverkets uppgift att bedöma investeringarnas verkningar.

Informationen i välfärdsområdets redogörelse

Enligt välfärdsområdets årliga redogörelse kräver jämlikhet och tillgången till tjänster då räddningsverket verkar i ett brett geografiskt område att räddningsverket kontinuerligt investerar i bland annat materiel. Genom kontinuerliga investeringar i exempelvis fordonsmateriel kan dessutom underhållskostnaderna hållas på en måttlig nivå. Räddningsverket har ett nytt program för drift och underhåll av materiel med vilket man bättre än tidigare kan följa upp och sörja för materielens skick och kvalitet samt se till att materielen är så ändamålsenlig, högklassig och jämlikt placerad som möjligt med tanke på hela området.

Regionförvaltningsverkets bedömning av investeringarnas verkningar

Verkningarna av räddningsväsendets investeringar har identifierats i servicenivåbeslutet och i den årliga redogörelsen. Regionförvaltningsverkets bedömning av investeringarnas verkningar är att investeringarna spelar en viktig roll med tanke på en jämlik tillgång till räddningsväsendets tjänster, deras kvalitet och kostnadseffektivitet. Genom investeringar i materiel och deras placering påverkar man tillgången till räddningsväsendets tjänster i hela räddningsväsendets område. Genom investeringar i materiel är det möjligt att påverka kvaliteten på räddningsväsendets tjänster då den materiel som räddningsväsendet använder är sådan som förutsätts enligt en servicenivå som motsvarar riskerna.

Regionförvaltningsverkets bedömning av investeringsbehovet och investeringarnas verkningar:

Anskaffningarna av materiel med tanke på tunga fordon är motiverade och nödvändiga, eftersom den fordonsmateriel som de ersätter är i slutet av sin livslängd. Anskaffningen av fordonsmateriel är motiverat bland annat med tanke på driftsäkerheten, säkerheten i övrigt och servicekostnaderna. Anskaffningen av oljebekämpningsmateriel med tanke på fartyg är motiverad och nödvändig eftersom anskaffningarna förbättrar kapaciteten och beredskapen för bekämpningen av miljöskador. Anskaffningarna för bekämpning av oljeskador stöder dessutom beredskapen att bekämpa stora miljöskador som sker på land.

Investeringarna spelar en viktig roll med tanke på en jämlik tillgång till räddningsväsendets tjänster, deras kvalitet och kostnadseffektivitet. Genom investeringar i materiel och deras placering påverkar man tillgången till räddningsväsendets tjänster i hela räddningsväsendets område. Vidare kan investeringar i materiel påverka kvaliteten på räddningsväsendets tjänster då den materiel som räddningsväsendet använder är sådan som förutsätts enligt en servicenivå som motsvarar riskerna. Genom investeringarna strävar man efter att påverka kostnaderna för både utrustningen och brandstationsfastigheterna och särskilt att dämpa kostnadsökningen. Behovet och verkningarna av de investeringar som konstaterats i räddningsväsendets delplan är enligt regionförvaltningsverkets bedömning i rätt riktning och i rätt förhållande till målsättningen.

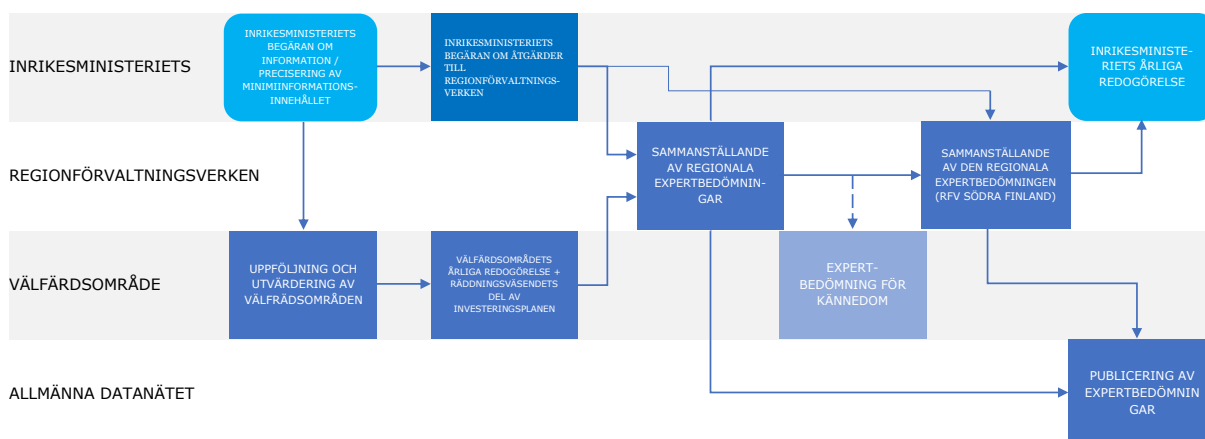
8 Metoder och kvalitetsrapport

Informationsunderlag för bedömningen

Expertbedömningen som Regionförvaltningsverket utarbetat grundar sig på både kvantitativ information och kvalitativt material. Det centrala informationsunderlaget för bedömningen utgörs av välfärdsområdets årliga redogörelse. Lägesbilden som ligger till grund för expertbedömningen har utökats genom att utnyttja information ur räddningsväsendets statistiksystem (Pronto) samt dokumentmaterial om anordnarnas förvaltning, verksamhetssätt, planer och beslut. Vid bedömningen utnyttjades dessutom regionförvaltningsverkens tillsynsobservationer och beräkningar och utredningar som gjorts av andra nationella myndigheter.

Informationsunderlaget för bedömningen har sammanställts i nära samarbete med välfärdsområdets räddningsväsende. Processen för expertbedömningen anges i figur 4.

Figur 4: Processen för expertbedömning

Informationsunderlagets öppenhet, tillgänglighet och kvalitet

Den statistiska informationen härstammar förutom från välfärdsområdets årliga redogörelse även från räddningsväsendets resurs- och olycksstatistiksystem (Pronto), vars material består av åtgärds- och resursregister som upprätthålls av de regionala räddningsorganisationerna som var verksamma före 2023 och av räddningsväsendet i de nya välfärdsområdena. Övriga informationskällor är i huvudsak offentliga och öppet tillgängliga. Uppgifterna i det kvalitativa dokumentmaterial som använts har källhänvisningar. Statistikuppgifterna har hämtats direkt ur registret utan riksomfattande kontroll.

Regionförvaltningsverkens rapporter om tillsynsobservationerna är öppet tillgängliga på regionförvaltningsverkets webbplats.

Till skillnad från det övriga informationsunderlaget är diskussionerna med områdena och deras material inte offentliga. Områdenas representanter tog del i bedömningarna genom gemensamma samtal och de hade dessutom möjlighet att kommentera bedömningstexterna.

Fördelningen av personalens årsverken i olika tjänsteklasser grundar sig på en bedömning. Det finns inga enhetliga och riksomfattande anvisningar för hur indelningen ska göras och därför kan olika räddningsverk ha använt olika metoder.

9 Källor och bakgrundsmaterial som använts i bedömningen

Välfärdsområdets dokument

Delplan för räddningsväsendet 2026–2029 i investeringsplanen för Österbottens välfärdsområde.

Servicenivåbeslut för Österbottens välfärdsområdes räddningsväsende 2024–2026.

Den årliga redogörelsen för räddningsväsendet i Österbottens välfärdsområde 2025.

Publikationer

[Slutsatser om räddningsverkens tillsynsuppgift. Regionförvaltningsverkens publikationer 291/2025.](#)

[Räddningsverkens handbok för brandutredning \(2014\), Finlands Kommunförbund \(på finska\).](#)

[Anvisning för planering av aktionsberedskapen inom räddningsväsendet publikation 20/2012.](#)

[Arbete inom räddningsväsendet i områden med fallrisk. Inrikesministeriets publikationer 2021:27.](#)

Informationssystem

Räddningsväsendets resurs- och olycksstatistik PRONTO.

Förelägganden om att avhjälpa brister

Föreläggande för Österbottens välfärdsområdes räddningsväsende att rätta till försummelser i en extern räddningsplan, informationen om den och genomförandet av övningen. 9.12.24. Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland.

Föreläggande för Österbottens välfärdsområde att avhjälpa betydande brister som upptäcktes inom räddningsväsendets beredskap och i beredskapen för befolkningsskydd. 28.2.25. Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Vasa

2025